

„Követelmény magam felé, hogy folyamatosan törekedjem a diákok iránti nyitottságra, mert ha nem vagyok nyitott, akkor nem érzékelem, hogy ők hol tartanak lelkileg, mi történik az életükben. Egy alkalommal a XI. osztállyal a naimi ifjú története kapcsán arra a kérdésre kerestük a választ, hogy mitől halhat meg egy fiatal lelke. Szépen körvonalazódott az, hogy sok esetben a szülők nem értik a fiatalok világát, és az is látszott, hogy nincs elég megerősítésük a saját közösségükben.”

TARTALOM

1. **láthatár**
Jogfosztó ítélet született
2. **láthatár**
*Megalakulása harmincadik
évfordulóját ünnepelte az
RMPSZ*
3. **tanterem**
*Szatmárnémetibe költözött
a Parnasszus*
4. **tanterem**
*Ingyenes felkészítő az
orvosira magyar diákoknak –
Moldován Zenkő írása*
10. **iskola és kultúra**
*Újjászületik az Országos
Diákszínház Fesztivál –
Kerekes Edit írása*
21. **szülői szemmel**
*„Nevelni” mások
gyermekét –
Bartha Réka írása*
22. **tanterem**
*A magyar szakoktatás új
fejezete Kalotaszegen –
Fekete Hanga írása*
23. **hivatalos**

5. tanterem

*Protestáns Felekezetek
Országos Tantárgyversenye
Keresztúron –
Bíró István írása*

6. lélekjelenlét

*Támogató közeg, hol
kivirágozhatnak – élet a családi
típusú otthonokban –
Lőrincz Anna írása*

9. tanterem

*Szemétygyűjtés – amikor
a gyerek neveli a családot –
Moldován Zenkő írása*

16. tanterem

*Két év szünet után
Marosvásárhelyen országos
hittanversenyt tartottak –
Kerekes Edit írása*

18. tanárszemmel

*„Csodaként tekintünk
azokra, akik szeretik
a munkájukat” –
Matei Linda írása*

20. magánterület

*Virágminta –
László Noémi írása*

12.

**Gimnazisták hagyományos zárándoklata
a csíksomlyói pünkösdi búcsúra**

FOTÓ: CSÚCS MÁRIA

mk

• tanárszemmel • diákszemmel • szülői szemmel

• lélekjelenlét • tanterem • láthatár • óvoda • fotóriport

• hivatalos • vakáció • iskola és kultúra • pályáz(z)atok

• magánterület • térkép

**Olvassa
a Magyar Közoktatást!**

www.comunitas.ro/mkorendeles

Kedves Olvasóink!

A 2021–2022-es tanévben is számítunk megtisztelő figyelmükre. Reméljük, továbbra is megosztják lapunk hasábjain az oktatás problémáival, különféle szegmenseivel kapcsolatos meglátásaikat. Kérjük, számoljanak be a Magyar Közoktatásban arról is, ha sikertörténet születik iskolájukban, ha úgy látják, hogy diákjaikkal, tanítási módszereikkel kapcsolatban követendő példáról lehet beszélni. Arról is írhatnak, miként befolyásolta és befolyásolja a járványhelyzet a tanítás, tanulás folyamatát.

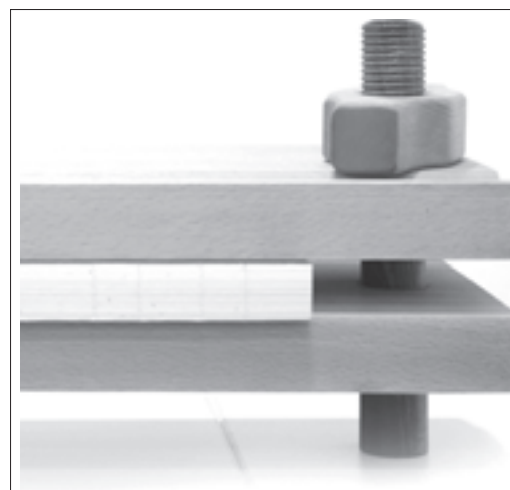
A Communitas Alapítvány által kiadott, immár tizenegy éve megjelenő Magyar Közoktatást együtt szerkesztjük az olvasókkal, szeretnénk, ha a pedagógusok továbbra is rendszeresen közölnének lapunkban.

Néhány ötletet nyújtunk arra vonatkozóan, hogy milyen témákról várjuk véleményüket, de természetesen ezen kívül az oktatás más vonatkozásait is meg lehet közelíteni:

- Amire büszke vagyok – iskolám/pályám/diákjaim sikertörténete
- Hogyan segíthetünk megőrizni a gyermeki kíváncsiságot a mai oktatási rendszerben?
- Mobiltelefon, okoseszközök az oktatásban – kreativitásfejlesztés vagy elgépiesedés?
- Mi a legszebb és mi a legnehezebb a pedagógusi hivatásban?

Kitartást, jó munkát kívánunk! Várjuk véleményanyagaikat az mko@communitas.ro e-mail-címre!

A Magyar Közoktatás szerkesztősége

*erdélyi magyar
könyvek egy térben*

I D E A
K Ö N Y V T É R

RO-400193 Kolozsvár • Tordai út 4. szám • 0747 11 22 64 • www.ideakonyvter.ro • facebook.com/ideakonyvter

A Magyar Közoktatás elektronikus archívuma elérhető a <http://communitas.ro/main/kozoktatas> webcímen.

www.facebook.com/magyarkozoktatas

Megrendeléseiket a www.comunitas.ro/mkorendeles webcímen mko@communitas.ro e-mail címen vagy a 0733-91-06-24-es telefonszámon fogadjuk.

Címünk: Redacția Magyar Közoktatás, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60., 400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj
Nr. cont.: RO61RNCB0106026613610006 deschis la Banca Comercială Română Cluj-Napoca
Adóazonosító szám (Cod fiscal): 10411135

Kiadja a Communitas Alapítvány • Főszerkesztő: Kiss Judit • Felelős kiadó: Lakatos András
Kiadói titkár és műszaki szerkesztő: Fülöp Zoltán • Tipográfia: Kőnczey Elemér
Olvasószerkesztés és korrektúra: Deák Szidónia

Telefon: 0040-733-91-06-24

e-mail: mko@communitas.ro

Redacția Magyar Közoktatás, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60.
400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj

Támogatók:

Ismét működési engedély nélkül a marosvásárhelyi II. Rákóczi Ferenc Római Katolikus Gimnázium

Jogfosztó ítélet született

A legfelsőbb bíróság ítélete után ismét jogbizonytalanság jellemzi a marosvásárhelyi II. Rákóczi Ferenc Római Katolikus Gimnázium működését.

A legfelsőbb bíróság abban a perben hozott jogerős ítéletet, amelyben nacionalista szervezetek az iskolát létrehozó miniszteri rendeletek érvénytelenítését kezdeményezték, és aminek helyt is adott 2019 novemberében az első fokon eljáró marosvásárhelyi táblabíróság.

„Egy jogerős kormányrendelettről azt mondja a marosvásárhelyi bíróság, hogy törvénytelen. Ez nem a bíróságnak a dolga. Le is írtuk a fellebbezésben, hogy a vásárhelyi bíróság a hatáskörét túllépve hozott egy döntést, és teljes mértékben meg voltam győződve, hogy a legfelsőbb bíróság jogszerű döntést fog megfogalmazni” – nyilatkozta Tamási Zsolt iskolaigazgató.

Az önkormányzat is létrehozhat iskolát, hiszen más ma már a vásárhelyi önkormányzat, másak a szándékai, de a sürgősségi kormányrendelet, a minisztériumi rendelet is többféle módot ad a megoldásra.

A legfelsőbb bíróság május 4-én közölte honlapján, hogy elfogadta a tanügyminisztérium és a katolikus gimnázium fellebbezését az elsőfokú ítélet ellen, de a későbbiekben már csak azt részletezte, hogy kizárta a felperesek sorából a Méltóságért Európában Polgári Egyesületet (ADEC) és a Népi Mozgalom Pártot (PMP), elutasítva ezek kereseteit, a korábbi ítélet más részeit pedig érvényben tartotta.

Tamási az MTI-nek elmondta, az ügyvédek úgy értelmezik, hogy a korábbi jogfosztó ítélet lényegi részei érvényesek. Facebook-üzenetében úgy értékelte: az általa vezetett intézmény újra működési engedély nélkül maradt.

Kelemen Hunor miniszterelnök-helyettes elkésérítőnek, felháborítóknak, minősíthetetlennek tartotta, hogy 2-3 évente újra kell kezdeni a helyi közösség által igényelt iskola létrehozását. „Ez az iskola létezik, és létezni fog. Mihelyt megjelenik a legfelsőbb bíróság indoklása, tudni fogjuk, mit kifogásolnak. Kormányhatározattal vagy újabb miniszteri rendelettel továbbvisszük az iskolát. Ha beledöglünk, akkor is újraindítjuk. Olyan nincs, hogy ez az iskola ne létezzen” – nyilatkozta.

A magyarellenos megnyilvánulásairól ismert PMP, ADEC és a vásárhelyi Unirea Főgimnázium és annak szülői közössége közösen perelte be a tanügyminisztériumot és a katolikus gimnáziumot a törvénytelennek vélt 2018-as létrehozása miatt. Kifogásolták, hogy a tárca négy olyan közigazgatási határozatot hozott, amelyek kimondottan a marosvásárhelyi iskola létrehozására vonatkoztak.

Novák Csaba Zoltán szenátor rámutatott: az említett kormányrendelet jegyében hozták létre a temesvári ortodox felekezeti iskolát is, amelynek létét azonban senki nem kérdőjelezte meg, Tamási Zsolt iskolaigazgató kérte is, hogy hívják be a perbe őket is, de ezt nem tették meg. Szerinte innen is látszik, hogy a perbe hívók szándéka a vásárhelyi iskola létrejöttét megakadályozni.

Az indoklás után a minisztériumnak gyakorlatba kell ültetnie a bírósági döntést, de még nem tudni mikor és milyen formában. „Addig folyik az élet a megszokott mederben, iskolába jár mindenki, persze aggodalmak közepette” – fogalmazott a Székelyhonnak Novák, hangsúlyozva, hogy már a következő lépéseken gondolkodnak, mert vannak módszerek: az önkormányzat is létrehozhat iskolát, hiszen más ma már a vásárhelyi önkormányzat, másak a szándékai, de a sürgősségi kormányrendelet, a minisztériumi rendelet is többféle módot ad a megoldásra.

Ez nem az első per volt az iskola körül. A korrupcióellenes ügyészség (DNA)

2016 októberében indított vizsgálatot Tamási Zsolt és Ștefan Someșan volt főtanfelügyelő ellen az iskola 2014-es létrehozásakor elkövetett vélt törvényteleniségek miatt. A vádiratot a bíróság visszaküldte kiegészítésre a vádhatóságnak, de a perek az intézmény megszűnéséhez vezettek.

A magyar kormány 2017 szeptemberében bejelentette: a tanintézet jogi státusának megszűnte miatt vétót emel Románia OECD-csatlakozása ellen, majd később, amikor Orbán Viktor miniszterelnököt Bukarest biztosította az iskola újraalapításáról, Magyarország visszavonta a vétót.

A magyarellenos megnyilvánulásairól ismert PMP, ADEC és a vásárhelyi Unirea Főgimnázium és annak szülői közössége közösen perelte be a tanügyminisztériumot és a katolikus gimnáziumot a törvénytelennek vélt 2018-as létrehozása miatt.

Az újraalapításról 2018 februárjában törvényt fogadott el a bukaresti parlament, ám ezt az alkotmánybíróság alkotmányellenesnek minősítette. Az iskola végül az oktatási tárca 2018 augusztusában elfogadott rendelete alapján nyithatta meg ismét kapuját immár II. Rákóczi Ferenc Római Katolikus Gimnázium néven.

A tanintézet azért szállka a hazai nacionalista szervezetek szemében, mert a római katolikus egyház 2004-ben visszaperelte az egykor államosított marosvásárhelyi iskola épületeit, melynek egykori főépületében ma Marosvásárhely román tannyelvű elitiskolája, az Unirea Főgimnázium működik.

K. E.

Megalakulása harmincadik évfordulóját ünnepelte az RMPSZ

Megalakulása harmincadik évfordulóját ünnepelte május 7-én a marosvásárhelyi Kultúrpalotában a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége (RMPSZ). Az ünnepséget 2021 végére tervezték, de az akkori járványügyi szabályozások nem tették lehetővé a pedagógusok gyülekezését. Burus-Siklódi Botond, a szövetség elnöke felidézte: a szolgálat, az építkezés és a küzdelem harminc éve áll a szövetség mögött. Ebben az időszakban a minőséget, hitelességet és a tisztességet próbálták képviselni. Hozzátette: most olyan új oktatási rendszer létrehozására kell törekedniük, amely a létező szilárd elméleti és erkölcsi alapokon nyugszik, de az új idők új követelményeinek is megfelel, és amelyben otthonra talál a digitális bennszülött és a digitális bevándorló egyaránt. Lőrinczi Zoltán, az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára üzenetében a gyorsan változó világ kihívásaira hívta fel a figyelmet, amelyben az oktatókra fontos szerep hárul. Úgy vélte: az új kihívások korában csak a szilárd szellemi és lelki alapokkal rendelkezők, a lélekben és tudásukban erősek, a váratlan helyzetekhez gyorsan alkalmazkodni tudók, a sokrétű ismerettel, sokféle kompetenciákkal rendelkezők tudnak talpon maradni, érvényesülni, hosszabb távra tervezni. Szerinte mindez nem valósítható meg a pedagógusok nélkül. Kallós Zoltán, a román oktatásügyi minisztérium kisebbségi oktatásért felelős államtitkára

Székely Varga Melinda és Székely Varga Béla mutatta be az RMPSZ zászlóját a marosvásárhelyi Kultúrpalotában

köszönetet mondott azoknak a magyar pedagógusoknak, akik „lehetővé tették, hogy a magyarságtudat magja el legyen ültetve a gyermekek szívében, lelkében”. Szilágyi Péter miniszteri biztos a Nemzetpolitikai Államtitkárság oklevelét és a magyar nemzetpolitika 12 évét összefoglaló könyvet hozta az ünnepségre. Eötvös József egykori tanügyminisztert idézve jelentette ki: a nevelés minden fejlődésnek az egyedül biztos alapja. Megjegyezte: a magyar kormány és a pedagógusok közös erőfeszítése nyomán ma már több

mint 300 ezer gyermek tanul magyarul Magyarország határain kívül. A marosvásárhelyi rendezvény keretében avatták fel az RMPSZ erre az alkalomra elkészített zászlaját, és aláírásra bocsátották azt a tiltakozó nyilatkozatot, amelyet a pedagógusszövetség elnöksége adott ki a marosvásárhelyi II. Rákóczi Ferenc Római Katolikus Gimnáziumot létrehozó miniszteri rendeletet érvénytelenítő bírósági határozat kapcsán.

MAGYAR KÖZOKTATÁS

Az RMPSZ a vásárhelyi iskolaügyről: hátrányos megkülönböztetés éri a magyar tanárokat, diákokat

A Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének (RMPSZ) országos elnöksége és teljes tagsága rendkívüli módon aggasztónak tartja, hogy a bukaresti legfelsőbb bíróság április 6-i ítéletében érvénytelenítette a marosvásárhelyi II. Rákóczi Ferenc Római Katolikus Teológiai Líceum alapításáról szóló miniszteri rendeletet – közölte május 10-én a szövetség. Szolidaritási nyilatkozatában az országos elnökség

határozottan kijelenti, hogy a jogerőre emelt bírósági döntés ellentmond az Európai Unió alapjogi chartája 14. cikkelye rendelkezéseinek, amely előírja az oktatási intézmények demokratikus elvek figyelembevételével történő alapításának szabadságát, valamint a szülők azon jogát, hogy gyermekeik számára vallási, világnézeti vagy pedagógiai meggyőződésüknek megfelelő nevelést biztosítsanak.

„Mindezek szellemében úgy gondoljuk, hogy az iskola alapításáról szóló rendelet tanév közben történő érvénytelenítésével helyrehozhatatlan hátrányos megkülönböztetés éri mindazon magyar pedagógusokat, tanítványaikat és azok családját, akik jelenleg a II. Rákóczi Ferenc Római Katolikus Teológiai Líceum közösségét alkotják” – olvasható a közleményben.

Szatmárnémetibe költözött a Parnasszus

Tizenhat megye közel 150 diákja és felkészítő tanárai érkeztek Szatmárnémetibe az 50. Mikes Kelemen magyar nyelv és irodalom tantárgyverseny döntőjére, amelyet a Kölcsey Ferenc Főgimnáziumban tartottak április végén. „Ez alkalommal Szatmárnémeti tárja ki kapuit az irodalomra, a magyar nyelvre és kultúrára fogékony diákok és pedagógusok előtt. Az a város, amely számos kiemelkedő történelmi és irodalmi személyiséget adott a magyar nemzetnek, az, amely több évszázados hagyományával a magyar történelmi és kulturális múlt értékeinek hordozójává, a magyar irodalmi élet bölcsőjévé vált” – írták a megmérettetés honlapján közzétett köszöntőjükben a szervezők. Rámutattak, több neves irodalmi személyiség Szatmár megyében látta meg a napvilágot, köztük Kölcsey Ferenc, a magyar himnusz szerzője, Ady Endre, a magyar szimbolista költészet megteremtője, Kaffka Margit, a magyar irodalom egyik legjelentősebb női írója, valamint Páskándi Géza író, költő, publicista. Szatmárnémetiben született Dsida Jenő és Kovács András Ferenc költők, valamint Láng Zsolt prózaíró. A verseny honlapján Dsida Jenő *Dal* című versének egyik részlete szerepel mottóként: „A lelkemben sok melódia / csak felhangoló kézre vár. / Mennyi színes szép szimfónia, / eljátszatlanul hagyni kár.”

Tantárgyverseny kétéves szünet után

„Szintén e város iskolapadjaiból indult útjára Krúdy Gyula és Szilágyi Domokos, de maga Petőfi Sándor is többször járt Szatmárban, sőt a szerelem is itt talált rá, ugyanis e térségben ismerkedett meg feleségével, Szendrey Júliával. 2022 tavaszán e városba költözik a Parnasszus” – fogalmaztak a szervezők. Mint írták, a tantárgyverseny országos szakasza olyan identitásalakító és -formáló szereppel bíró találkozás, amely meghatározó és egyben nélkülözhetetlen a romániai magyar diáksereg számára. A verseny kivételes lehetőséget teremt arra, hogy az ország különböző pontjairól érkező tanulók és pedagógusok megismerkedhessenek egymással, szakmai párbeszédeket folytassanak, életre szóló barátságot kössenek, elkötelezzék magukat az anyanyelvi kultúra és irodalom szolgálatának. „Az idei alkalom több szempontból is különleges eseménynek számít. Egyrészt hosszabb szünet, kétévi várakozás után, 2022-ben ismét megrendezhetjük a magyar nyelv és irodalom tantárgyverseny országos szakaszát, másrészt pedig jubileumi pillanat is egyben, hiszen ez évben 50. alkalommal kerül sor e színvonalas esemény megszervezésére” — emelték ki a szervezők, a Szatmár Megyei Tanfelügyelőség képviselői, a magyartanárok egyesületének tagjai és a Szatmár megyei tanárok. Az eseménysorozat keretében színházi előadásokon, kiránduláson is részt vehettek a diákok. A Harag György Társulat előadását tekinthették

meg a vendégek; az *Anconai szerelmesekkel* léptek színpadra a művészek. A résztvevők Nagykárolyba és Adyfalvára kirándultak.

Tételek: az Óda és a Tóték

A tételek kreativitásra ösztönözték az ifjakat, hogy csak a legkisebbeknek és legnagyobbaknak összeállított tételekből szemezgessünk: az ötödik osztályosoknak Lázár Ervin *Bab Berci kalandjai* című írásának részletével kapcsolatban kellett megválaszolniuk kérdéseket, majd egy Benedek Elek-szövegrészletből kiindulva kellett megalkotniuk egy eredetmondát. A végzősöknél József Attila *Ódájának* mellékdalai kapcsán kellett értekezniük. „A gyöngédség és gondoskodás motívuma a menedéket kereső költő »lírai önéletrajz«-ában címmel írj 1,5–2 oldalas értekező fogalmazást” – így szólt az egyik tétel. A második tétel így szólt: „Írj 1,5–2 oldalas groteszk jelenetet drámarészlet vagy novella formájában *A rendszerkritika hősei* címmel! Kritikus figurád lehet a postás, Ágika vagy Mariska (Örkény István: Tóték című drámájának egy általad választott szereplője).”

K. J.

Ingyenes felkészítő az orvosira magyar diákoknak

Egy-, illetve kétéves, ingyenes felkészítőt szervez a Romániai Magyar Orvos- és Gyógyszerészképzésért Egyesület azoknak a magyar anyanyelvű fiataloknak, akiknek nincs anyagi lehetőségük arra, hogy korrepetálásért tanárt fizessenek. A felkészítő októberben indulna, a 11. osztályosok számára két évet, a 12. osztályosok számára egy évet tart. Ádám Valérián, a Romániai Magyar Orvos- és Gyógyszerészképzésért Egyesület elnöke úgy véli, bátorítani, támogatni kell az erdélyi magyar fiatalokat, hogy jelentkezzenek az orvosi egyetemre meghirdetett felvételire, ne adják fel álmaikat, még mielőtt az első lépéseket megtették volna. Az egyesü-

és a szegedi egyetemek professzorai is, akárcsak gimnáziumi tanárok, akik biológiát, illetve kémiát tanítanak, és vállalnák a felkészítést is.

Iskolák és önkormányzatok támogatására számítanak

Az egyesület az iskoláktól a terem biztosítását, az önkormányzatoktól az internet elérhetővé tételét várja, hogy minél zökkenőmentesebben sikerüljön megszervezni. Ahogy Ádám Valérián érdeklődésünkre elmondta, amennyiben egy településen nem jelentkeznek elegendően ahhoz, hogy egy csoport létrejöjjön, akkor egy közeli városba kell utazniuk. Eddig több mint 150 diák jelentkezett, zömében a Székelyföldről, de Brassóból, Besztercéről, Szatmárnémetiből, sőt négyen még Gyulafehérvárról is. Nekik el kell utazniuk Marosvásárhelyre vagy Csíkszeredába. Olyan gimnazisták is jelezték, hogy szeretnének részt venni a felkészítőn, akik az elemi iskolát még magyar nyelven végezték, de a gimnáziumban már románul tanulnak, mert nem volt lehetőségük az anyanyelvükön folytatni. Ők is vállalkoznának, hogy magyarul készüljenek a felvételire, hogy az egyetemen magyarul tanulhassanak. „Többet akarunk adni a fiataloknak. Az a célunk, hogy különböző meghívott előadókkal ismertessük, hogy mit is jelent orvosnak lenni, mitől szép hivatás az orvosság, szeretnénk felkelteni az érdeklődést e pálya iránt. Azt szeretnénk elérni, ha minél többen, ha sokan jönnek Marosvásárhelyre, hogy orvosnak tanuljanak. És végül azt szeretnénk, ha kellően felkészülnek, hogy sikeresen felvételizzenek, hogy ne gondolják meg magukat, még mielőtt beiratkoznának a vizsgára” – magyarázta Ádám Valérián.

Szembetűnő a csökkenés

Arra a kérdésünkre, hogy mivel magyarázható az orvosira jelentkezők csökkenő száma, a Romániai Magyar Orvos- és Gyógyszerészképzésért Egyesület

elnöke úgy fogalmazott, hogy azokban a városokban, ahol működik egyetem, a fiatalok már kevésbé szeretnék Marosvásárhelyre menni, hiszen otthon, a saját városukban is tanulhatnak, szerezhetnek diplomát. „Ez érthető is, hiszen anyagilag kevesebbe kerül a családnak a taníttatás” – tette hozzá Ádám Valérián, aki elmondta, ezzel is szeretnék segíteni az anyagilag kevésbé tehető családból származó fiatalokat, akik nem engedhetik meg a korrepetálást, inkább nem is próbálkoznak a felvétellel. Kitért arra, az utóbbi időben

„Többet akarunk adni a fiataloknak. Az a célunk, hogy különböző meghívott előadókkal ismertessük, hogy mit is jelent orvosnak lenni, mitől szép hivatás az orvosság, szeretnénk felkelteni az érdeklődést e pálya iránt.

már nem jelenik meg a felvételi vizsgaeredmény listáján a diák neve, csak egy szám a neve helyett. Évekkel korábban, amikor még a neveket is el lehetett olvasni, 2017-ben összesítette több egyetem orvosi karára bejutott magyar hallgatókat. „Körülbelül százat számoltam össze, akiről nagy valószínűséggel feltételeztem, hogy magyar nemzetiségű, hiszen vagy Noéminek hívták, vagy Györgynek, Zalának, Erzsébetnek, tehát könnyen kikövetkeztethetem a nemzetiségét. Ők nem a marosvásárhelyre, hanem más egyetemre felvételiztek és jutottak be” – tette hozzá az ingyenes felkészítők kezdeményezője.

A Romániai Magyar Orvos- és Gyógyszerészképzésért Egyesület elnöke úgy fogalmazott, hogy azokban a városokban, ahol működik egyetem, a fiatalok már kevésbé szeretnék Marosvásárhelyre menni, hiszen otthon, a saját városukban is tanulhatnak, szerezhetnek diplomát.

let elnöke a statisztikai adatokból úgy ítélte meg, hogy szembetűnően csökkent a magyar diákok érdeklődése az orvosi egyetem, az orvosi pálya iránt. Ezért azokon a magyar lakta településeken, kis- és nagyvárosokban, ahol csoportonként összegyűl húsz gimnazista, egyetemi és gimnáziumi tanárok közreműködésével elkezdik a felkészítők. Az elképzelés szerint az első évben havonta, a második évben kéthetente tartanak biológia- és kémiaórákat. A programhoz pozitívan viszonyultak a Semmelweis Egyetem, illetve a pécsi

MOLDOVÁN ZENKÓ
zenni13@yahoo.com

Protestáns felekezetek országos tantárgyversenye Keresztúron

„A rád bízott drága kincset őrizd meg...” – ez a bibliai idézet volt a mottója az immár negyedik alkalommal megszervezett protestáns felekezetek országos tantárgyversenyének. A válsólimpiásznak a székelykeresztúri Berde Mózes Gimnázium adott otthont április 20–22. között. A megmérettetésen közel száz diák vett részt. András Benedek, a Magyar Unitárius Egyház oktatási előadó-tanácsosa szerint a verseny megszervezése egyaránt jelentett kihívást és megtiszteltetést számukra. Tizennégy éve szerveznek magyar nyelvű vallás-tantárgyversenyeket hazánkban. 2018 óta külön szervezik meg a katolikus és a protestáns válsólimpiásokat. Az április 20–22. között szervezett protestáns felekezetek országos tantárgyversenyén az ország tíz megyéjéből kilencvenkét 5–12. osztályos diák vett részt. Az olimpiász mottóját a Timóteushoz írt levélből választották a szervezők.

„A válsólimpiának három főszervezője van: a református egyház két püspöksége – a Királyhágómelléki Református Egyházkerület, illetve az Erdélyi Református Egyházkerület – és a Magyar Unitárius Egyház; és attól függően, hogy éppen melyik egyház a főszervező, az választja ki a mottót. Idén mi választottuk és átvettük az egyházi évünk mottóját” – mondta a Magyar Közoktatás érdeklődésére András Benedek szervező, unitárius oktatási előadó-tanácsos. Megjegyezte: a versenynek két része volt, az úgynevezett világi válsóoktatási részében az 5–12. osztályos diákok vettek részt. A teológiai osztályok 9–12-es tanulói külön kategóriában mérték össze tudásukat. Hozzátette: a 25 tagú központi bizottság mellett jelen volt még tíz kísérő tanár is, illetve a versenyt megtisztelte jelenlétével számos világi és egyházi előljáró.

„Az unitárius egyház részéről jelen volt mindhárom egyházi főméltóság, így Kovács István püspök részt vett a záróünnepségen, viszont az olimpiász teljes idején jelen volt Rácz Norbert Zsolt püspökhelyettes; az első két napon jelen volt Lőrinczi Lajos egyházi közügyigazgató is. Az Erdélyi Református Egyházkerület részéről megtisztelt jelenlétével Szegedi László Tamás akkor még generális direktor, azóta már püspökhelyettes, és jelen voltak a helybeli unitárius és református lelkészek, a kör unitárius esperese is. De ugyancsak megtisztelt jelenlétével Kallós Zoltán kisebbségügyi államtitkár, Demeter Levente, Hargita megye főtanfelügyelője, Bíró Barna Botond megyei tanács alelnök és Koncz Hunor János Székelykeresztúr polgármestere is” – közölte az előadó-tanácsos. Hozzátette: a székelykeresztúri Berde Mózes Unitárius Gimnázium immár második alkalommal volt a válsólimpiász házigazdája. Korábban 2012-ben vállalták ezt a szerepet.

„Házigazdának lenni kihívást és megtiszteltetést jelent. Kihívást jelentett azért, mert itt, Keresztúron nem létezik három- vagy négycsillagos szálloda, amihez hozzá vannak

FOTÓK • BERDE MÓZES UNITÁRIUS GIMNÁZIUM

szoktatva az országos olimpiák résztvevői. Éppen ezért a logisztika biztosítása volt az egyik legnagyobb kihívás. De öröm volt számunkra, hogy a minisztériumi keretek mellé a fenntartó egyházak is támogatásukról biztosítottak azért, hogy kiváló körülmények között lehessen megszervezni a versenyt. A helyi szervezőket is nagy dicséret illeti, hiszen mindent a lehető legjobban igyekeztek megszervezni – részletezte az igazgató. A versenyen részt vevő diákokat évfolyamonként külön díjazták.

BÍRÓ ISTVÁN

biro.istvan@hargitanepi.ro

Támogató közeg, hol kivirágozhatnak – élet a családi típusú otthonokban

Keveset tudni és hallani arról, hogy mi történik azokkal a gyerekekkel, akik család, szülő nélkül nőnek fel az állami rendszerben. Sokaknak még mindig előítéleteik vannak ezekkel az otthonokkal kapcsolatban annak ellenére, hogy nagyon sokat fejlődtek az elmúlt években, és ma már egyáltalán nem hasonlíthatóak össze az árvaházakkal. Ma a gyerekek családi házakban élnek modern körülmények között, maximum 12-en egy házban, négy-öt nevelővel, pszichológussal, akiknek van ideje minden egyes személlyel foglalkozni. Arról, hogy milyen változások mentek végbe a rendszeren belül az elmúlt években, hogyan, milyen módszereket használva próbálják ezeket a fiatal felnőtteket terelgetni az újtukon, milyen nehézségekkel küzdenek meg, hogyan viszonyulnak az oktatási rendszerhez, és milyen sikertörténetek vannak, Lőrincz Imre, az egyik támogató otthonban dolgozó sepsiszentgyörgyi pszichológus mesél.

A régi típusú „árvaház” és a támogató központ

Először is fontos hangsúlyozni, mint mondja, hogy mi a különbség a régi típusú, úgynevezett „árvaház” és a támogató központ vagy családi ház között. Az árvaházakban több gyerek élt, legalább 30–40 gyereket szállásoltak el, míg az úgynevezett családi házakban, amelyek ezt nagyjából felváltották, legfeljebb 12-en laknak. Utóbbiban a gyerekek családi típusú közösségben élnek, persze itt is megvannak ugyanazok az emberek, mint az árvaházban, a házfőnök, a nevelők, szociális munkások, pszichológus, ám itt sokkal több idő és figyelem jut egy-egy gyerekre, hiszen kevesebben vannak. A családi házakban ugyanakkor törekednek a stabil és támogató környezet kialakítására, olyan, mintha családban élnének a gyerekek, és annyian vannak, hogy oda lehet figyelni mindenkire, ugyanakkor felsőfokú képesítéssel rendelkező nevelők is figyelnek rájuk. A nevelők a gyerekekkel

tanulnak mindennap, és napi 24 órában elérhetőek, egymást váltva felügyelik a gyerekeket.

Lőrincz Imre pszichológus egyik ilyen támogató központban dolgozik, ahol a 18. életévüket betöltött fiatalok élnek, akik, hogyha nappali tagozaton tanulnak, maradhatnak az intézményben 26 éves korukig is, amíg befejezik az iskolát vagy egyetemet. Ezeket a fiatal felnőtteket általában bírósági határozat alapján helyezik ki a családi házakba, központokba, jogilag a gyerekjogvédelmi igazgatóság és a támogató központ

A pszichológus elmesélte, a nevelők váltásában dolgoznak, így általában egész nap van valaki a központban. Nekik a többi szakemberrel (központvezető, szociális munkás, pszichológus) együtt legfőbb feladatuk az, hogy próbálják a gyerekeket tanítani, például megtanítják őket olyan dolgokra, amelyet ideális esetben egy szülő kellett volna megtanítsa gyerekeinek.

felel értük. Azok kerülhetnek oda, akik betöltik a 18 évüket a gyermekjogvédelmi rendszeren belül, és addig nevelőszülőknél vagy családi házakban, központokban laktak. Általában tizenkét gyerek lehet egyszerre az intézményben, Lőrincz Imre pedig ennek a 12 gyereknek a pszichológusa jelenleg az egyik ilyen támogató központban.

Hogy mennyit fejlődött ez az intézményrendszer? Lőrincz Imre szerint nagyon sokat változott. Mint mondja,

régebben olyan, árvaház típusú intézmények voltak, ahol 30-40 vagy akár sokkal több gyerek is élt egy helyen, és egyszerűen nem volt lehetőség arra, hogy mindenkire figyeljenek, hiszen nem volt annyi nevelő, szakember. Ezen változtattak, most inkább családi típusú házak működnek, ahol maximum 12 gyerek fér el, meg van szabva, hogy kötelezően minimum hány négyzetméter kell legyen személyenként a gyerekek szobája, hogy legyenek meg a megfelelő körülmények és a felszereltség is.

Milyen nehézségekkel szembesülnek a dolgozók?

A pszichológus elmesélte, a nevelők váltásában dolgoznak, így általában egész nap van valaki a központban. Nekik a többi szakemberrel (központvezető, szociális munkás, pszichológus) együtt legfőbb feladatuk az, hogy próbálják a gyerekeket tanítani, például megtanítják őket olyan dolgokra, amelyet ideális esetben egy szülőnek kellett volna megtanítania gyerekeinek: ügyeket intézni, bankkártyát csináltatni, segítenek a személyi igazolványukat kicserélni, megtanítják őket gazdálkodni a keresetükkel, spórolni, hogy akkor, mikor majd kimennek a rendszerből, ne teljesen üres kézzel, nulla tapasztalattal rendelkezzenek, hanem legyenek felkészülve a való életre.

Arról, hogy milyen nehézségekbe ütköznek leginkább, Lőrincz Imre így nyilatkozott: sajnos sokan nem tudnak a pénzükkel bánni, megszokják az otthonokban, hogy mindig van élelmük és szállásuk, és hamar elköltik azt a pénzt, amit kapnak vagy megkeresnek. „Mivel nem volt soha igazán pénzük, amikor egy kis zsebpénzhez jutnak, azt hamar elköltik, nem tudnak a pénzzel bánni, nem érzik annak az értékét. Ugyanakkor, mivel tudják, hogy bármi is történik, biztosítva van a lakásuk, ételük, ruhájuk, ezért egy kicsit passzívabbak a saját életükkel, jövőjükkel kapcsolatban” – magyarázta.

Emiatt az otthonokban igyekeznek reális célokat kitűzni a gyerekeknek, velük együtt megbeszélve ezt, és segítenek, hogy azokat el is ériék. Ezt különböző programokkal, képzésekkel, beszélgetésekkel próbálják elérni. Ugyanakkor sokaknál az alapvető dolgokkal kell kezdeni, például az egészségügyi problémák megoldásával. Tanácsokkal látják el a gyerekeket olyan témák kapcsán, amelyek talán mások számára egyértelműek lennének, ám nekik, mivel nem sikerült ezeket egy családon belül megtanulni, nem.

A lelki dolgokkal is foglalkoznak, hiszen ez a kulcs

Lőrincz Imre kifejtette, miután megoldják a legsürgetőbb, külső dolgokat, problémákat, amelyek pár hét vagy esetleg hónap alatt könnyebben elintézhetőek, a lelki dolgokra összpontosítanak, amelyek már sokkal több időt, odafigyelést igényelnek. „Mindenkinél elsősorban az elhagyás témakörével kell foglalkozni. Ezeket a gyerekeket kiskorukban a szüleik bizonyos okok miatt elhagyták, nevelőotthonba vagy nevelőszülőkhöz kerültek, és ez végigkíséri az egész életüket. Emiatt is önállótlanabbak, nincsen

Régebben olyan, árvaház-típusú intézmények voltak, ahol 30–40 vagy akár sokkal több gyerek is élt egy helyen, és egyszerűen nem volt lehetőség arra, hogy mindenkre figyeljenek, hiszen nem volt annyi nevelő, szakember. Ezen változtattak, most inkább családi típusú házak működnek, ahol maximum 12 gyerek fér el.

önbizalmuk, és sokan rosszabbul teljesítenek az élet sok területén, például az iskolában is” – mondja. Fel kell építeni a gyerekek önbizalmát, önbecsülését, sokak különböző traumával küszködnek, amelyeket kiskorukban esetlegesen a szülők miatt szenvedtek el, mielőtt

FOTO: PIXABAY.COM

Mindenkinek más az erőssége és gyengesége. A családi típusú otthonok igyekeznek közösséggé kovácsolni a fiatalokat

bekerültek a rendszerbe, ezeket is lassan fel kell dolgozni. Ezt különböző programok, tevékenységek keretében próbálják elérni, van például önértékelés-, önbecsülés-javító program, ilyenkor társaik jellemzői, véleményei alapján kaphatnak reálisabb képet magukról, a pozitív és negatív tulajdonságaikról, vagy erősségeikről, és ezekből a visszajelzések-ből próbálnak meg építkezni. A gyerekek sokszor sokkal alább értékelik magukat, mint amilyenek valójában, és ezeken a programokon, tevékenységeken keresztül próbálják megmutatni nekik, hogy a többiek mit gondolnak róluk, és segítenek kialakítani egy valós képet magukról.

Először arról beszélnek, hogy ők hogyan gondolnak magukra, mit gondolnak magukról, majd megnézik, hogy mások mit gondolnak róluk, és összehasonlítják ezeket. Megmutatják, hogy valójában milyenek lehetnek, hogy milyen jó oldaluk, tulajdonságaik vannak, és szembesítik egymást ezekkel a tulajdonságokkal. A személyzet és a többi gyerek is részt vesz ezekben a tevékenységekben, és a pozitív visszajelzések, a bizalom és értékelés Lőrincz Imre szerint csodákra képes.

Állandó megerősítésre, támogatásra van szükségük

Lőrincz Imre szerint nagyon fontos odafigyelni az oktatásra ezeknek a

gyerekeknek az esetében, mivel nagyon hamar lemorzsolódhatnak. „Állandó megerősítésre, támogatásra van szükségük ahhoz, hogy az iskolai rendszerben tudjanak hosszú távon maradni. Mivel ezt nem kapták meg otthonról, nehezen maradnak meg az iskolában, nehezükre esik hosszú távon erőfeszítéseket kifejteni nemcsak az iskolában, hanem más területen is. Általában nem terveznek hosszú távra, nem szívesen tesznek hosszú távon erőfeszítéseket, ezért meg kell tanítani nekik, ahhoz, hogy elérjék a céljaikat, erre bizony szükség van” – mondta.

Mindenkinek más az erőssége és gyengesége, ezért van olyan, akinek románul kell jobban megtanulnia, másnak iskolai hiányosságokat kell pótolnia, és alapvetően megpróbálják a gyerekeket minél tovább eljuttatni az iskolában, legalább az érettségiig, de van néhány egyetemistájuk is, ami „igazán nagy öröm”. „Itt kapnak még egy lehetőséget arra, hogy még a rendszeren belül kapjanak támogatást ahhoz, hogy be tudják fejezni az iskolájukat, vagy visszairatkozzanak az iskolába, ha kiestek onnan. Próbájuk eljuttatni őket minél tovább az iskolai rendszerben, hogy minél többet kihozzanak abból, amihez tehetségük, vagy adottságuk van” – összegezte.

Emellett igyekeznek a tanulás fontosságát megértetni a gyerekekkel, hogy

tisztában legyenek azzal, ahhoz, hogy később sikeresek legyenek, jobb fizetésük, életük legyen, ahhoz most kell tanulni, ki kell járni az iskolát, el kell végezni minél több osztályt, és minél magasabb szinten kell diplomát szerezni. Ezt általában nem látják be maguktól

Lőrincz Imre sepsiszentgyörgyi pszichológus családi típusú otthonban dolgozik

a gyerekek, hiszen ezt megértetni vagy erre pozitív példát mutatni a szülők, a család dolga lenne, és emiatt nincsenek hozzászokva ahhoz sem, hogy a nagyon fontos dolgokért nagy erőfeszítéseket kell tenni. Emiatt sokszor inkább lemondanak akár a számukra fontos dolgokról is, feladják, és nagyon nagy kihívás őket ebben segíteni, fejleszteni. Ezt a kitartást kell állandóan újraéleszteni bennük, motiválni őket, hogy elérjék a céljaikat.

A pszichológus szerint a cél az, hogy mindenki hozza ki magából azt, amire képes. Lőrincz Imre emiatt készségfelmérő foglalkozásokat is tart, hogy megtudják, milyen tevékenységekben jók a gyerekek, milyen típusú munkát tudnának jól végezni a jövőben, és úgy próbálják irányítani őket, hogy arra haladjanak, ami az erősségük. Felmérik a képességeiket, aztán az eredményeket együtt megbeszélik, és ebből tanulnak. Emiatt például nem jelentkezik olyan állásra, amit egy hét után abbahagynának, mert nem nekik való. Igyekeznek minél nagyobb önállóságra nevelni őket, közösen főznek, tanítják őket mosogatni, takarítani, mosni, és a központban többnyire magukat látják el a gyerekek. Ha pedig dolgoznak, akkor az a cél,

hogy megtanítsák őket a pénzzel bántani, minél több pénzt félretenni, hogy mire kikerülnek a rendszerből, legyen félretett pénzük, egy stabil munkájuk, egy jövőképük. Ha addig sikerül megtanítani őket a pénzzel bántani, előre tervezni, akkor nem kell félni attól, hogy nem tudnák ellátni magukat a jövőben.

Személyes kapcsolat alakul ki az ott dolgozókkal

Lőrincz Imre azt is elmondta, hogy bár a gyerekek legkésőbb 26 éves koruk után elhagyják az intézményt, de azért az ott dolgozók mindig követik azt, ameddig tudják, hogy mi történik velük. A kiköltözésük után sokáig tartják a kapcsolatot velük, kialakulnak baráti, mentori viszonyok, elkezdenek kötődni egymáshoz, és akkor „persze, hogy továbbra is érdeklő az ott dolgozókat a sorsuk”. Mint mondja, hogyha vannak bizonyos lehetőségek, képzések, lakástámogatások, munkák, akkor mindig megírják ezeket a gyerekeknek, így próbálják továbbra is támogatni őket, hogy minél jobban tudjanak boldogulni az életben. Hozzátette, miután kikerülnek a rendszerből, ők is ugyanúgy élnek az életüket, mint bárki más. „Mindenkinek lakik valahol, mindenki dolgozik valahol, pénzt keresnek, megházasodnak, vagy sem, tehát élnek az életüket, végzik a dolgukat. Sokan ki-mennek külföldre dolgozni, pár évig ott dolgoznak, hogy egy lakásra előleget be tudjanak fizetni” – mondja. Hozzátette, sokaknál tapasztalható az, hogy ha a központban például még önállótlanok voltak, miután kikerülnek a rendszerből, egy idő után talpra állnak, összeszedik magukat, és elkezdenek dolgozni, jövőt építeni.

Mennyire lehet a szülőhiányt lelki tekintetben pótolni?

A pszichológus elmesélte, a központban a legfontosabb, hogy a gyerekek egy támogató közeget kapjanak, mindenki, aki ott dolgozik igyekszik támogatni őket, segítséget nyújtani bármivel kapcsolatban. Mint mondja, amikor ezek a fiatal felnőttek egy támogató, biztató környezetbe kerülnek, sokkal inkább „kivirágognak”, és olyan dolgokat is elérnek, amiről soha nem gondolták volna, hogy lehetséges. „Például hogy letegyék az érettségét. Van ugyanis olyan, akinek eszébe sem jutott volna, hogy nyolc osztálynál többre képes, és utána eljut líceumba, majd leteszi

az érettségét is. Ezek az igazán nagy sikerek, az apró örömek” – mondta mosolyogva.

Mint mesélte, a gyerekek között is van összetartás, általában segítik egymást, és lassan-lassan kialakul egy szorosabb közösség. Az elején valamennyi ideig bizalmatlanok egymással és főleg az újakkal, de aztán elkezdik elfogadni, megszeretni, támogatni egymást. Amikor valakinek szüksége van rá, akkor a többiek azt általában támogatják, és ezt

Ugyanakkor sokaknál az alapvető dolgokkal kell kezdeni a pszichológus szerint, például az egészségügyi problémák megoldásával, és tanácsokkal látják el a gyerekeket, olyan témák kapcsán, amelyek talán másoknak egyértelműek lennének, ám nekik, mivel nem sikerült ezeket egy családon belül megtanulni, nem.

a pszichológus és a nevelők is próbálják erősíteni. Biztatják őket, hogy kiálljanak egymásért, hogy támogassák azt, akinek erre szüksége van. Abban is próbálnak segíteni, hogy akinél lehetséges, a biológiai családjával felveszék a kapcsolatot, és valamilyen szinten normalizálják ezt. Lőrincz Imre szerint sokan persze erről hallani sem akarnak, mert annyira beléjük égett, hogy őket elhagyták, de van olyan eset is, hogy sikerült normalizálni a kapcsolatot a szülőkkel, és annyira jó érzés, mikor látják, hogy két évtized után felveszik a kapcsolatot a szüleikkel, meg tudják beszélni azt, hogy miért hagyták el őket, és esetleg meg tudnak bocsátani, vagy legalább megértik annak okait, így pedig oldódik az elhagyás miatti feszültség is.

LŐRINCZ ANNA

lorincz.anna@protonmail.com

Szemétgyűjtés – amikor a gyerekek neveli a családot

Maros megyei kisiskolásoknak szervez folyamatos tudatosítási kampányt „Az én osztályom újrahasznosít” mottóval az Ecolect Maros Fejlesztési Társulás a Maros Megyei Integrált Hulladékgazdálkodási Rendszerhez tartozó városok elemi iskoláiban. A programban részt vevő Szováta, Erdőszentgyörgy, Nagysármás, Szászrégen, Marosludas, Radnót, Dicsőszentmárton és Nyárádtő elemi osztályainak tanulói játszva sajátítják el a szelektív hulladékgyűjtés módszereit, illetve tanulják meg, hogy mit hová kell dobni, mi az, ami a műanyag közé kerülhet, miért fontos külön helyen gyűjteni a papírt, az üveget, a konzervdobozt. Ahogy Tóth Brezovszki Andrea, az Ecolect igazgatója érdeklődésünkre beszámolt róla, a projekt a tavaszi vakáció előtt indult azzal, hogy kiosztották a dobozokat, amelyekbe külön gyűjtik majd a papírt, illetve a műanyagot. „A projekt tulajdonképpen most indult el, a gyerekek, ahogy a vakációról visszatértek az iskolába, kezdték el külön-külön gyűjteni a szemetet. Mi biztosítjuk a dobozokat, a szolgáltató pedig gondoskodik az összegyűlt hulladék elszállításáról. Azt tudom, látom, hogy a gyerekek nagyon fogékonyak, nyitottak a környezetvédelemmel kapcsolatos kezdeményezésekre” – magyarázta az Ecolect vezetője. Hozzátette, nemcsak hogy hamar elsajátítják a szelektív hulladékgyűjtéssel kapcsolatos tudnivalókat, de otthon ők azok, akik továbbadják ezt a tudást, nevelik a családot.

A projekt célja nem merül ki annyiban, hogy külön dobozba teszik a papírhulladékot és műanyagot, hanem a környezettudatos életmód kialakításához, tudatosításához is hozzájárul. A kisdiákok egy-egy interaktív szórólapot is kapnak, amely útmutatóként szolgál, hogy mit is jelent az újrahasznosítás, melyek azok az anyagok, amelyeket újra lehet majd használni, miképpen ismerhetők fel ezek, és hogyan is kell külön választani az újrahasznosítható szemetet. „Ez nem egy verseny, nincs határideje, nem számít, hogy melyik osztály milyen mennyiséget gyűjt össze. Folyamat, amelyben részt vesznek a gyerekek és általuk a család is, hiszen ha hazamegy a gyerek az iskolából, akkor beszámol arról, ami ott történik, sőt otthon is figyel, hogy mit, hová dobnak, esetleg a család többi tagját is motiválja a környezettudatos életmódra” – fogalmazott Tóth Brezovszki Andrea. A környezetvédelmi minisztérium országos tavaszi takarítási kampányt kezdeményezett, amelyben részt vettek a különböző alárendeltségi intézmények is, illetve az azok által bevont iskolák tanulói. Az országos vízügyi hatóságnak például 50 iskola diákjait sikerült bevonnia a vízpartok megtisztításába, ennek eredményeként országszerte 131 tonna szemet gyűlt össze. A Marosvásárhelyi Rádió évek óta megszervezi a Marosparti nagytakarítást. Annyira népszerű eseménnyé nőtte ki magát a marosvásárhelyiek körében a kezdeményezés, hogy már családi programnak számít, szinte fesztiváljellegűt.

Hatalmas mennyiségű szemetet gyűjtenek össze a gyerekek is, a hulladék mégis újra meg újra „megterem”

Tóth Brezovszki Andrea elmondta, a rádióval partnerségben szervezik a takarítást, amihez kesztyűket és zsákokat biztosítanak, és úgy várják az önkéntes takarítókat, hogy a Maros marosvásárhelyi szakaszát ésszerűen, megosztva megtisztíthassák. „Ha tehetjük, minden évben kimegyünk, találkozunk a gyerekek osztálytársaival, azok szüleivel, a tanító nénivel, és amit az iskolában tanultak a környezetvédelemről, azt most a gyakorlatban is elsajátítják. Látják, miért nem szabad eldobni a szemetet a természetben, milyen károkat okoz a folyónak, a mezőnek, az erdőnek a sok szemet” – magyarázta egy édesanya.

MOLDOVÁN ZENKŐ

zenni13@yahoo.com

Újjászületik az Országos Diákszínjátszó Fesztivál

Nemcsak jó móka, de rengeteget javít a fiatalok kiállításán, közönség előtti megnyilvánulási képességein, ha diákként lehetőségük van színházi előadásokban szerepelni. A világot jelentő deszkák életre szóló élményekkel is gazdagíthatják az ifjakat és mentoraikat. A tanügyminisztérium által támogatott versenyként újrainduló Országos Diákszínjátszó Fesztivál színhelye ezentúl Szatmárnémeti lesz, és felveszi a Harag György Társulat örökös tagjának, volt

igazgatójának, a diákszínjátszás iránt a végletekig elkötelezett néhai Bessenyei István nevét.

Az egykori vándorfesztivál

Az Országos Diákszínjátszó Fesztivál (ODIF) 1992-ben Szatmárnémetiben jött létre Nagy Gyula magyartanár kezdeményezésére vándorfesztiválként: a nyertes csapat egyben a következő találkozó szervezésének jogát is elnyerte – idézte fel a Szatmárnémeti Északi Színházban április közepén tartott sajtóértekezleten Bodea György, az egykori Partiumi Diákszínjátszó Fesztivál (PADIF) főszervezője, a szilágycsehi Gheorghe Pop de Băsești Líceum aligazgatója. Mint mondta, a PADIF is az ODIF-ből fejlődött ki a nagy országos verseny egyfajta előszobájaként, majd annak megszűnése után átvette a helyét, és minisztériumi versennyé vált. Szerinte az ODIF ilyen értelemben nem pusztán átköltözik, hanem visszatér Szatmárnémetibe – oda, ahonnan három évtizeddel ezelőtt útjára indult.

„Az évtizedek során annyi résztvevő fordult meg a fesztiválon, hogy számuk mára meghaladja Szilágycseh lakosainak összlétszámát. Még a koronavírus-járvány előtt beszéltünk arról, hogy a szervezést átadjuk a Szatmárnémeti Kölcsey Ferenc Főgimnáziumnak, amivel a diákszínjátszók országos találkozója hazatér „szülővárosába”. Be is jelentettük az utolsó, még minisztériumi szintű szilágycsehi PADIF-on, hogy ide

költözve felveszi Bessenyei István nevét, aki mindvégig segítője, zsűritagja, gyakori zsűrielnöke volt a fesztiválnak” – mondta az egykori főszervező.

Személyiségfejlesztő is a színjátszás

A névadó fiaként és a Harag György Társulat igazgatójaként Bessenyei-Gedő István édesapja diákszínjátszásban betöltött szerepét méltatta, kiemelve a fesztiválban, diákszínjátszó mozgalomban rejlő lehetőségeket. „Édesapám évtizedeken át segítette a Szilágycsehben

A diákszínjátszásban nem az az elsődleges cél, hogy majdani színészeket képezzünk, sokkal fontosabb, hogy színházszeretővé, nézővé váljanak a fiatalok. De talán még ennél is fontosabb – és ez volt édesapámnak a hitvallása is –, hogy a színpadon állva személyiségük fejlődni tud, és olyan nyílt, bátor emberekké válnak, akik nem rettennek meg, ha közönség elé kell lépniük.

Bessenyei István (Égerhát, 1955. március 18. – Szatmárnémeti, 2018. október 29.) színész, rendező, színigazgató

A Szatmárra költöző verseny névadója Bessenyei István színész, rendező, színigazgató, a Harag György Társulat örökös tagja és volt igazgatója, a Proscenium Alapítvány egykori elnöke, számos diák- és műkedvelő színjátszómozgalom alapítója és szaktanácsadója. 1955. március 18-án született Égerháton, elemi tanulmányait Szamosardóban, a középiskolát Szilágycsehben végezte. Marosvásárhelyi

szakmai tanulmányait követően, 1981-től 2018-ban bekövetkezett haláláig a szatmári magyar társulat művésze volt. Szakírányítóként műkedvelő és diákszínjátszó mozgalmakat, táborokat vezetett Szatmárnémetiben, Szilágycsehben, Szilágycsán, Déván, Koltón, Hadadon és Mérken, alapításától kezdve a Partiumi Diákszínjátszó Fesztivál állandó segítője, zsűritagja, zsűrielnöke volt.

tartott Partiumi Diákszínjátszó Fesztivál megszervezését, évente tartott a diákszínjátszóknak táborát Szilágycsehben és Szilágycsán, szaktanácsadóként segítette a szatmári iskolák, különösen a Református Gimnázium diákszínjátszóit, de vezetett táborát Hadadon, Koltón és Déván is. Gyógyíthatatlan, utolsó stádiumú daganatos betegként is a diákszínjátszók mellett volt. Lázasan, tüdőgyulladással is megtartotta utolsó táborait Szilágycsehben és

Szilágykrasnán. Számára a diákszínjászs ügye mérhetetlenül fontos volt, ahogyan a felnőtt műkedvelő színjászsásé is, amelynek utolsó szatmári műhelyét, a Kulissza Színpadot is ő alapította, és vezette tíz éven át” – mondta a társulat-vezető. Igazgatóként az ODIF-hoz hasonló fesztiválok fontosságát hangsúlyozta. Azt is kifejtette, a diákszínjászsásban

Az Országos Diákszínjászsó Fesztivál (ODIF) 1992-ben Szatmárnémetiben jött létre Nagy Gyula magyartanár kezdeményezésére vándorfesztiválként: a nyertes csapat egyben a következő találkozó szervezésének jogát is elnyerte – idézte fel Bodea György, az egykori Partiumi Diákszínjászsó Fesztivál (PADIF) főszervezője, a Szilágycsehi Gheorghe Pop de Băsești Líceum igazgatója.

nem az az elsődleges cél, hogy majdani színészeket képezzünk, sokkal fontosabb, hogy színházszeretővé, nézővé váljanak a fiatalok. De talán még ennél is fontosabb – és ez volt édesapámnak a hitvallása is –, hogy a színpadon állva személyiségük fejlődni tud, és olyan nyílt, bátor emberekké válnak, akik nem rettennek meg, ha közönség elé kell lépjenek, ha vállalniuk kell nyilvánosan a gondolataikat, legyen szó akár a színházi alkotás, de akár egy kémiatudományi konferencia, egy prezentáció vagy egy állásinterjú kontextusáról. A diákszínjászs szociálisabbá, csapatmunkára alkalmasabbá és tudatosabbá teszi azokat, akik belekóstolnak – mondta Bessenyei-Gedő István kiemelve: az általa vezetett színházi műhelynek élő kapcsolata van több szatmárnémeti magyar tanintézménnyel, több helyütt a társulat színészei segítik a diákszínjászsók felkészülését a különböző eseményekre, és segítenek tovább éltetni az egykor Bessenyei István szakirányításával működő szilágycsehi diákszínjászsómozgalmakat is.

Összefogtak a szatmári színházzal

Bessenyei István személyében összeér a diákszínjászs és az erdélyi színjászs – értékelte a Magyar Közoktatásnak a fesztivállal kapcsolatos újdonságokat Pataki Enikő, az ODIF szervezését vállaló Kölcsy Ferenc Főgimnázium igazgatója. Mint mondta, van már tapasztalatuk tömegrendezvények szervezése terén, hiszen zajlott már az iskolában például országos tantárgyverseny magyar irodalomból és matematikából is. A diákszínjászsó fesztivált illetően pedig összefogtak a színházzal, és számíthatnak a városban szép számban fellelhető színházszerető emberek mecenatúrájára. A költségeket a minisztérium révén és a Zamfirescu művelődési ház kulturális pályázatán elnyert 5000 lejes támogatásból fedezik, de a tanfelügyelőségtől a megyei és városi önkormányzat vezetésén át az Északi Színház Harag György Társulatáig mindenki, akit eddig megkerestek, lelkes támogatásáról biztosította a rendezvényt. A színház és az iskola jó kapcsolata nem új keletű: önkéntes diákok szerepelnek a színház előadásaiban, a színészek pedig eljárnak az iskolába, támogatják a diákok előadó-művészeti törekvéseit. Pataki Enikő erkölcsi kötelességének tekinti, ugyanakkor örül is annak, hogy az oktatási központ átveszi a fesztivál szervezését, amire már javában készülnek: korszerűsítik a díszterem hangosítását és a fénytechnikát is. Úgy értékeli, feladatukat megkönnyíti, hogy a rendezvény programjáról nem kell gondoskodniuk, azt tulajdonképpen a részt vevő csapatok hozzák.

Diákszínjászsó-mozgalmak kerestetnek

Az igazgató felhívást intézett az országban működő diákszínjászsó-mozgalmak vezetőihez, hogy bár sokuk munkáját visszavethette, vagy akár kényszerszünetre ítélte a koronavírus-járvány, indítsák újra színjászsó köreiket és november 11–13-án vegyenek részt az ODIF-on. Szatmár megyében május 20–21-én lebonyolítják a vetélkedő megyei szakaszát. A novemberi országos szakaszra legfeljebb 15 fős csapattal és legtöbb 30 perces előadásokkal nevezhetnek az ország diákszínjászsó-csoportjai. Első nap az 5–8., másnap a 9–12. osztályok csapatai

lépnek fel, a szervezők szeretnének külföldi amatőr vagy diákszínjászsó-társulatokat is meghívni.

Pataki Enikő maga is közvetlenül megtapasztalta a diákszínjászsó különlegességét, hiszen amikor a Kölcsybe került, nemcsak angolt tanított, hanem ötödikeseinek színjászsást is.

„Nagyon sokat kaptam attól az osztálytól, a gyerekektől, nekik pedig olyan alapot adott a színjászsó, amiből életük más területein is építkezni tudtak. Nemcsak magyar nyelven váltak képessé sokkal bátrabban megszólalni

A színház és az iskola jó kapcsolata nem új keletű: önkéntes diákok szerepelnek a színház előadásaiban, a színészek pedig eljárnak az iskolába, támogatják a diákok előadó-művészeti törekvéseit.

nyilvánosság előtt, de később angolul is, és színjászsós tapasztalataikból merítve mérnökként, közgazdászként, informatikusként idehaza vagy külföldön nagyon jól megállták a helyüket – értékelte az igazgató, kiemelve a hazai és magyarországi színjászsó vetélkedőkön való részvételük jelentőségét is, ahol csapatvezetőként szembesült a hazai és anyaországi diákszínjászsó mozgalom közötti lényeges különbségekkel. Ezek közül említette a drámatagozat létezését a magyar középiskolákban, ahol már másfél-két évtizeddel ezelőtt is a mienknél jóval szélesebb körű volt a szakkörök támogatottsága. Mind a lakiteleki, mind az egri versenyeken a zsűri részletes elemzést közölt a csapatok előadásáról. Ennek mintájára az újrainduló vetélkedőn szakmai beszélgetéseket, workshopokat szerveznek a Harag György Társulat művészeivel, és nem marad el a produkciók értékelése sem.

KEREKES EDIT
keredit@yahoo.com

Beszélgetés Erdély Imrével, a csíkszeredai Segítő Mária Római Katolikus Gimnázium vallásstanárával

Személyes istenkép, személyes énkép

A hit ajándék – ezt gyakran mondogatják egyházi előljárók, vallásstanárok. Arról, hogy lehet-e a hitet tanítani, a nehézségek alakítják-e a diákok hitélet, mi a hagyománya annak, hogy a csíkszeredai Segítő Mária Római Katolikus diákjai évente jelentős szerepet vállalnak a több százezer hívőt megszólító csíksomlyói pünkösdi búcsún, Erdély Imrét, a Segítő Mária Gimnázium vallásstanárát kérdeztük.

– *Hogyan lett vallásstanár?*

– Tizenegyedik osztályos koromban, a Segítő Mária Gimnázium tanulójaként, az egyik szilenciumon azon gondolkodtam, hogy felnőttként mivel is foglalkoznék szívesen. Egyszer csak

de nem kértem a szentelést. Egyszerűen csak azt éreztem, hogy itt most meg kell állnom. Gyulafehérvárról hazaköltözve mint minden munkakereső ember próbáltam újratervezni az életemet. Aztán következett egy fél év, amikor

aki éppen pékséget vezetett, és pékként alkalmazott. Két és fél évet a csíkmenasági pékségben dolgoztam, közben távoktatásban pszichológiát tanultam. Mindvégig azt éreztem, hogy szellemi munkára, azaz mindar-

A győzelmi zászlót két fiú viszi, az egyik kifelé, a másik meg lehozza a hegyről, illetve van segédjük is, aki a labarumvivő kísérfője

beugrott, hogy örömmel tanítanék vallást, és olyan erős volt ez a megérzés, hogy sokáig meg is maradt bennem. Aztán mind azt mondogattam: ó, nem, teológiát akarok tanulni, pap szeretnék lenni. Tizenkettedik után felvételiztem a Gyulafehérvári Papnevelő Intézetbe, majd el is végeztem öt tanulmányi évet,

Medjugorjében és Magyarországon igyekeztem tisztázni a hivatásomat, közben dolgoztam lakásfelújításnál, építőtelepen. Karácsonyra beszűkültek a lehetőségeim, és úgy döntöttem, hogy hazajövök, és amilyen munkát találok, azt elvállalom. Így találkoztam az utcán az egyik unokatestvéremmel,

ra vágyom, ami lelkiileg közelebb áll hozzám. Szóról szóra kiimádkoztam a tanári szolgálatomat. Mint pék, miközben dagasztottam, addig mondtam az imádságot egy héten keresztül, aztán egy hét múlva szólt a telefonom. Munkát ajánlottak, mondták, van egy fél állás a Segítő Mária Gimnáziumban.

Állítom, hogy amíg nem békül meg valaki saját magával, addig nem tud mit kezdeni a saját sebeivel, az öröklött mintáival, az esetleges negatív modellekkel, a saját kommunikációjával, problémamegoldókészségével.

hogy majd legalább 3-4 évig viaskodtam ezzel a hivatással. Nehéz volt elhinnem, hogy ez az én hivatásom. Nyilván ebben az időszakban kerestem a helyem, mint a legtöbb fiatal, de igyekeztem jól végezni a munkámat és így egyre vonzóbb lett a hitoktatás művészete.

– Önöket gyakran emlegetik hitoktatóként. Lehet a hitet tanítani?

– Nem. Ezért tudatosan nem is hittanárnak, hanem vallásanárnak mondom magam, ugyanis a hitet nem lehet oktatni. A hit több mint oktatási téma, életfelfogás, életforma. A vallást mint tételes tanítást vagy akár az egyháztörténelmet, vallástörténetet lehet oktatni, és erről lehet beszélni. Ilyen értelemben

amelyet az ember megkap, és az természetéből kifolyólag növekedni akar, azaz kezdeni kell azzal valamit. A vallásitanítás tanúságtétel is egyben.

– Mi a pedagógusi hitvallása?

– Ez nagyon jó kérdés, mert sok minden van ezzel kapcsolatban, amit fontosnak tartok. Az elsődleges az, hogy mindig magam elé állítom követelményként az állandó istenkeresést. A másik követelmény magam felé, hogy folyamatosan törekedjem a diákok iránti nyitottságra, mert ha nem vagyok az, akkor nem érzékelem, hogy ők hol tartanak lelkiileg, mi történik az életükben. Tehát ha a diákokkal nem kapjuk meg azt a közös pontot, ahol tartanak, én meg mit szeretnék nekik „eladni”, akkor csak elbe-

FOTÓ: ERDÉLYI IMRE ARCHÍVUMÁBÓL

Erdély Imre csíkszeredai katolikus vallásanár a diákjai körében

jeleztem, hogy fél normáért felelőtlen-ség feláldozni a biztos állásomat. Közölték, hogy rendben van, de fél óra múlva csak visszahívtak, hogy meglesz a teljes állás. Így belefogtam a tanításba. Voltak félelmeim, de vállaltam. Mindez 2006-ban a tanév közepén volt, és az is hozzátartozik a történethez,

a szellem kap valamit, és ez szükséges, de lényegében a keresztény vallásitanítás is az elméleti oktatásnál sokkal több kell, hogy legyen, hiszen az isteni kinyilatkoztatás, a jézusi tanítás állásfoglalásra, sőt mi több mindannyiunkat misszióra készítet. A „hitet” így nehéz lenne csupán „oktatni”, mint olyan isteni ajándékot,

szélünk egymás feje fölé. Így is benne van a pakliban, hogy a különböző korosztálybeli sajátosságaik, életszakaszai nehézségei miatt megtörténik, mert a problémáik vagy éppen az aktuális kérdéseik az elsődlegesek számukra. Lehet, hogy éppen a számomra egyik „legérdekesebb” témával érkezem órára, de

az „á, de milyen szuper volt” hatás elmarad, mert a diák éppen a saját problémájával van elfoglalva. Olyan is előfordul időnként, hogy azért nem érdekli a vallás, mert rossz tapasztalatai voltak az egyházzal, sérült a személyes istenképe, és így tovább, és ezek miatt nem nyitott azzal kapcsolatban, amit akkor és ott nyújtok neki. Összegezve, ezért is fontos a nyitottság részéről is és a részükről is. Egy számomra harmadik fontos cél a pozitív istenkép kialakítása, az istenkapcsolatuk megerősítése. Az utóbbi időben egyre fontosabbnak tartom azt is, hogy megéreztessék a diákokkal

Fontosnak tartom erősíteni bennük a pozitív istenképet, a személyes istenképet úgy, ahogyan a személyes énképüket is, hogy bármilyen körülmény ellenére fontosnak érezzék magukat a saját bőrükben, életükben, hogy értékként tekintsenek magukra, hogy ismerjék valamelyest önmagukat, pozitívumaikat, negatívumaikkal egyaránt.

az istenkapcsolat pozitívumait, személyiségfejlesztő hatásait. Ez alatt azt értem, hogy különböző biblikus vagy akár a dramatizálás különböző módszereivel, jelenetekkel, játékokkal megnézni az ő életükben azokat a kapcsolódási pontokat, amelyekben ott van valahol a Jóisten is. A történetek a diákokról és Istenről szólnak. Állítom, hogy amíg nem békül meg valaki saját magával, addig nem tud mit kezdeni a saját sebeivel, az öröklött mintáival, az esetleges negatív modellekkel, a saját kommunikációjával, problémamegoldó készségével, és mindaddig hiába „kísérti” Istent, mert nehéz lesz megérteni őt is, és azt is, amit ő esetenként megenged a saját szabad döntésünk következményeként. Összefoglalva, a pedagógusi hitvallásom egyik része az, hogy megéreztessék a diákokkal, hogy

abban az állapotban, ahol, ahogy ők jelen vannak az életükben, hogyan tanulhatják meg felfedezni Istent. Másrészt, hogy az ifjak megértsék, hogy mi az ő részük az istenkapcsolatban, harmadrészt, hogy segítsék felfedezni létük pozitívumát, élményszerűségét többnyire a pozitív istenkép kialakításán keresztül.

– Említette, hogy a nyitottság mennyire fontos az ön részéről és a diákok részéről is. Azt gondolom, túlzás nélkül kijelenthetjük, hogy rendkívüli időket élünk. Jelen volt és van az életünkben a világvágy, a háború, és más nehézségek is adódnak. Mit tapasztal, a nehézségek alakítják-e a diákok hitét?

– Az elmúlt 15 évben úgy tapasztaltam, hogy „kétesélyes” a válasz erre a kérdésre. Itt fontos megjegyezni, hogy a diákjaink többsége csíki és Csík környéki. A fiatalok ösztönösen is keresik Istent a nehézségekben. Tehát van egy olyan mintájuk, amely arról szól, hogy a nehézségben meg kell keresni az Istent. Másrészt azt is érdemes megfigyelni, hogy milyen problémamegoldó eszközök, ötleteik vannak a krízisben. Ahogyan már említettem, nem elhallgatott és nem mellékes célom az oktatás során feltérképezni különböző történetekkel, bibliai dramatizálással mindazt, ami a mi részünk egy-egy probléma kapcsán, és mi az Isten része, mit nem várhatok az Istentől, mert elsősorban mi magunk kell tennünk azért, hogy megoldjuk a problémát. Természetesen hittel, reménnyel, de nem kétségbeesve, hanem a legjobb tudásunk szerint. Adódik a kérdés, hogy erre van-e eszköztárunk, jó mintánk? Az ifjakat figyelve, azt látom, hogy egyre érzékenyebbek, sokuknál könnyen „elszakad a cérna”. Sajnos ezt a tényt látszik igazolni valamelyest a sok Csík környéki fiatal öngyilkossági esetek száma is. Hangsúlyozom, ezzel a kérdéssel foglalkozni kell, éppen ezért az egyik célom, hogy a többnyire gyakorlati tevékenységeken keresztül rávezzem tanítványaimat arra, hogy probléma, krízis esetére legyen legalább három kapaszkodójuk. Mindezek között legfontosabb az Isten, hiszen az „ő olvasatában” mindannyian igen értékesek vagyunk. Ezért is fontosnak tartom erősíteni bennük a pozitív istenképet, a személyes istenképet úgy, ahogyan a személyes énképüket is, hogy bármilyen körülmény ellenére fontosnak érezzék magukat a saját bőrükben,

életükben, hogy értékként tekintsenek magukra, hogy ismerjék valamelyest önmagukat, pozitívumaikat, negatívumaikkal egyaránt, hogy meg tudjanak küzdeni az előttük álló feladatokkal. Nagyon érdekes látni azt, hogy amikor például arról gondolkodunk, hogy melyek a negatív tulajdonságaink, akkor kapásból, gondolkodás nélkül találnak legalább 10-12 jellemzőt, de amikor öt pozitívumot kellene keresni, kínkeservesen küz-

**Tudatosan nem is hittan-
tanárnak, hanem val-
lástanárnak mondom
magam, ugyanis a hitet
nem lehet oktatni. A hit
több mint oktatási téma,
életfelfogás, életforma.
A vallást mint tételes ta-
nítást vagy akár az egy-
háztörténelmet, vallás-
történetet lehet oktatni.**

denek. Ez nagyon sok mindent elárul a világunkról, társadalmunkról, a neveltetésről és arról, hogy mire fókuszálnak az ifjak a többnyire: a negatív hangokra vagy a pozitívabbakra. Egy alkalommal a 11. osztállyal a naini ifjú története kapcsán arra a kérdésre kerestük a választ, hogy mitől halhat meg egy fiatal lelke. Többek között nagyon szépen körvonala-
lazódott az, hogy sok esetben a szülők nem értik az ő világukat, másrészt az is látszott, hogy nincs elég megerősítésük a saját közösségükben. Sok esetben durván kinézik, lenézik, megalázzák egymást, vagy éppen nincs emberük a nehézségek, elakadásaik idején. Ilyen okai vannak és lehetnek az ő lelki haláluknak, amikor feladják az élni akarás harcát. S akinek nincs hite, kevesebb kapaszkodója, menedéke marad.

– Nemsokára következik a csíksomlyói pünkösdi búcsú. A Segítő Mária Római Katolikus Gimnázium diákjai is fontos szerepet vállalnak a búcsú méltó megünneplésében. Ennek mi a hagyománya?

– A katolikus gimnáziumnak a ferencesek árnyékából kinőve mindig is az volt a szerepe a búcsún, hogy a maga máriás lelkiületével segítse annak a

méltóságteljes lebonyolítását. Itt konkrétan a kordon-, a labarum, pápai kis bazilika jelvényének a vivésére gondolok, vagy a *Magnificat*, azaz az *Egészen szép vagy Mária* énekünk Salvator-kápolnánál való eléneklésére, illetve jó néhány éve az áldoztatás gördülékenyebbé tételére. A labarum győzelmi jelkép, amely Nagy Konstantin császár idejétől győzelmi hadi zászló. A csíksomlyói labarum elődjét – az írásos feljegyzések szerint – valamikor az 1730-as években készítették el a ferences iskola részéről, a Mária Társulat megrendelésére. A Mária Társulat a katolikus fiúgimnáziumnak egy egy lelki elköteleződése volt. Egyébként ma is él iskolánkban ennek a lelki utóda, a Mária-kongregáció. A Mária Társulatot 1730-ban alakították, és a beavatási szertartásán már vitték is a diákok a labarumot. Aztán az 1740-es években a Szent Antal-búcsú alkalmával a fiúgimnázium diákjai kísérték a ferenceseket a labarummal a Kis-somlyó-hegyén lévő Szent Antal-kápolnához. Az is egyértel-

Lehet, hogy éppen a számomra egyik „legérdekebb” témával érkezem órára, de az „á, de milyen szuper volt” hatás elmarad, mert a diák éppen a saját problémájával van elfoglalva. Olyan is előfordul időnként, hogy azért nem érdekli a vallás, mert rossz tapasztalatai voltak az egyházzal, sérült a személyes istenképe.

mű a feljegyzésekből, hogy a labarumot a Szent Antal- vagy a pünkösdi búcsún csak olyan végzős diák vihet, aki a Mária Társulathoz tagja volt, és hitekölcsei, illetve tanulmányi szempontból is eminensnek bizonyult. Ez a hagyomány azonban 1949-ben megszakadt, amikor a kommunista állam betiltotta a búcsújárást. Így '49 és '90 között nem volt úgynevezett körmenetes búcsú. Aztán 1990-től ismét meg lehetett tartani, amelynek továbbra is fontos része volt a

labarumvivés. 1995-ig a Márton Áron Gimnázium diákjai vitték, majd '95-től a Segítő Mária Római Katolikus Gimnázium diákjait éri ez a megtiszteltetés, ez a szolgálat. A hagyománynak megfelelően azóta is csak hitekölcsei és tanulmányi szempontból kiváló fiúkat javasol iskolánk nevelőtestülete a labarum vivésére. A győzedelmi zászlót két fiú viszi, az egyik kifelé, a másik meg lehozza a hegyről, illetve van segédjük is, az úgynevezett faciger, aki a labarumvivő hivatalos kísérője. A kegytemplom pápai kis bazilika jelvényének hordozására is egy arra méltónak tartott tanulót javasol az iskola tanári kara, aki a kordonban a labarum előtt viszi ezt a jelvényt. A Segítő Mária Gimnázium diákjainak egy másik fontos feladata a búcsún a kordon biztosítása. A kordon egyértelműen biztosítja a labarum, az egyházi és világi méltóságok védelmét és ünnepélyes elvonulását a Kis- és Nagysomlyó-hegy közötti Hármashalom-oltárhoz. A Salvator-kápolnánál iskolánk kórusa a hagyomány szerint minden évben eléneklí a Szűzanya *Magnificat*-ját. A búcsús szentmisén diákjaink nagy része egyben szerepet vállal az áldoztatás lebonyolításában is.

– *Hogyan állnak a diákok ehhez a feladathoz, szolgálathoz?*

– A búcsú előtt néhány nappal az egyik kollégámmal felkészítjük őket, és mindig elmondjuk, hogy az amit végeznek, szolgálat. Hangsúlyozzuk, hogy vegyék nagyon komolyan, mert nem az a kérdés, hogy jönnek-e a búcsúra, felöltöznek-e székelő ruhába, hanem az, hogy az a szolgálat, amelyen kérik a Jóisten és a Szűzanya segítségét önmagukért, jövőjükért, szüleikért, családjukért, közösségükért, az nem lehet ma egyikünk számára sem mellékes, fakultatív. Ilyen értelemben – nem mondjuk ki –, de lelkiileg elengedhetetlen a búcsún való részvétel minden diáknak. Örömmel mondom, hogy bátran és büszkén vállalják ezt a szolgálatot. Én még olyant nem hallottam, hogy valaki megbánta volna, hogy vitte a labarumot, a kordont, a kegytemplom-pápai kis bazilika jelvényét. Megtiszteltetésként élik meg a diákjaink ezt a szolgálatot. Sőt a már elballagott diákok is örömmel felveszik a népviseletüket, és beállnak a sorba, hiszen érettebb felnőttként még inkább látják a búcsún való szolgálat lelki áldozat jellegét.

– *Milyen üzenete van a mindenkori diákok számára?*

– Örüljenek az életnek, és ne féljenek! Ne féljenek a nehézségektől, a problémáktól, a különböző helyzetektől, amelyek időnként megakasztják, megijeszítik vagy elkészerítik őket. Ne féljenek, mert tudjuk, hogy a félelem már alapvetően tönkretesz. Azt javaslom, hogy a nehéz helyzetekben kérdezzenek, keressenek, kutassanak, ne adják fel! És azt is gyakran a lelkükre kötöm, hogy ha csak egy haszna lenne a hittanórának, hogy csu-

Egy alkalommal a 11. osztállyal a naini ifjú története kapcsán arra a kérdésre kerestük a választ, hogy mitől halhat meg egy fiatal lelke. Többek között nagyon szépen körvonalazódott az, hogy sok esetben a szülők nem értik az ő világukat, másrészt az is látszott, hogy nincs elég megerősítésük a saját közösségükben.

pán ha a következő egy gondolat ragad meg bennük, nevezetesen: „Isten előtt te akkor is értékes vagy, amikor azt érzed, hogy semmi értelme az életednek, és ne az legyen a megoldás, hogy feladod mindent, hanem próbáld meg, és nagyon higgy a megoldásban” – akkor is, állítom, már megérte dolgozni magunkért. Az élet egy olyan kaland, amit nem szabad elrontani. Hiszem, hogy nem azon múlik a szépsége és a sikere, hogy mennyire szuperül érzem mindig magam a bőrömben, vagy hogy mennyi minde nem van. A sikerem titka egyszerűen az, hogy belülről megharcolok a céljaimért, a belső világomért, az istenkapcsolatomért, a jövőmért, tulajdonképpen ezzel a boldogságomért. Igyekszem gyakran elmondani, hogy vegyék ezt komolyan, amennyire csak tudják.

BIRÓ ISTVÁN

biro.istvan@hargitanepre.ro

Két év szünet után Marosvásárhelyen országos hittanversenyt tartottak

Országos hittanverseny házigazdája volt április második felében a marosvásárhelyi II. Rákóczi Ferenc Római Katolikus Gimnázium. A városnézéssel, néptáncelőadással tarkított többnapos találkozóra több mint 150 diák érkezett Erdély minden szegletéből.

Kilenc megye (Bihar, Fehér, Harghita, Kolozs, Kovászna, Maros, Szatmár, Szilágy, Temes) 156 tanulója vett részt április 20–22-én a római katolikus tantárgyverseny országos szak-

Az olimpiász szervezése összetett munkát igényelt a II. Rákóczi Ferenc Római Katolikus Teológiai Líceum tanárainak és diákjainak részéről, s mint arról Tamási Zsolt iskolaigazgató kér-

őnkéntes diákok leginkább a résztvevők ajándécsomagjainak, a győztesek jutalmainak előkészítésében segítettek, elkísérték a vendégeket vacsorára, szállásra, szabadidős programokra.

szán Marosvásárhelyen. Az országos hittanversenyt 2017-ben szervezték első alkalommal külön. Korábban ökumenikus tantárgyversenyek zajlottak (protestáns és római katolikus diákok részvételével), ám nehéz volt egységes tételt kidolgozni mindannyiuk számára, ugyanis a tananyag nagyon különböző, ezért döntöttek a különválás mellett. Az első országos hittanverseny 2017-ben Kolozsváron zajlott, a következők Nagyváradon és Sepsiszentgyörgyön. Marosvásárhely 2020-ban lett volna a vetélkedő házigazdája, de a koronavírus-járvány miatt két évig ez a rendezvény is elmaradt.

désünkre beszámolt, a megyei katolikus vallás tanárok is részei voltak a szervezőcsapatnak. A megyei tanfelügyelőségek közvetítésével beszerezték a diákok, kísérő tanárok névsorát, majd beazonosították a szervezéshez szükséges összes szolgáltatást és erőforrást: szállás, étkezés, digitalizálás, nyomdai termékek, ajándékok, szabadidős programok, tartalmak előkészítése az esemény honlapjához, termék előkészítése, a megnyitó gála ünnepi műsorának szervezése, a Kultúrpalota hangversenytermének biztosítása, színpaddíszítés, a városnézés részvevőinek csoportosítása, a támogatásként kapott protokoll kiszállítása... és még hosszasan sorolhatnánk. Az

– Nagyon nagy segítség volt Kiss Tünde szaktanfelügyelő folyamatos jelenléte az előkészítés, lebonyolítás alatt. Sok hasznos segítség érkezett a tanfelügyelőség munkatársaitól is. Mivel évek óta szervezzük a főegyházmegyei kreativitásvetélkedőt, kialakultak azok a kapcsolatok és támogatások, amelyeket most is tudtunk használni. Így például a Timkó jelentős segítséget nyújtott a péksüteményekkel, a Maros Művészegyüttes a Napsugár együttes előadásához biztosított termékével, a művészeti diákok Korpos Kamilla vezetésével a megnyitó ünnepi műsorával, a városi közszállítást a diákok szállításával, a Kultúrpalota a helyszín ingyenes

használatával, a filharmónia a zongorával, a marosvásárhelyi polgármestéri hivatal és a Maros Megyei Tanács a támogatásokkal. A házigazda szerepét korábbi években ellátó iskolák igazgatói, módszertanosai, a minisztérium kisebbségi osztálya, az államtitkárság munkatársai a kérdéseinkre azonnal válaszoltak, nyomtatványmintákat küldtek – sorolta Tamási Zsolt. Az olimpiáson a nyolcadikosok Szent Ritáról, a béke és a gyógyulás szolgálójáról írhattak, az ötödikesek fő tétele Assisi Szent Ferenc volt, a béke és a jószág hirdetője, a 9–12. osztályok esetében eltérő tételesort kaptak az elméleti és teológiai szakos diákok. Az érkezés estéjén helyi hívatosságok részvételével zajlott az ünnepélyes megnyitó, másnap délelőtt megírták a diákok a dolgozatokat, így ebéd után némileg felszabadultabban, már csak az eredményre várakozás izgatottságával látogathatták meg a Teleki Tékát, a középkori várat, a kultúrpalotát, Marosvásárhely központját, a katolikus templomokat. Este a Napsugár néptáncsoport előadását követhették, másnap volt az eredményhirdetés és záró szentmise.

„Alapvetően azt mondhatom, hogy a vetélkedő jól sikerült. Azontúl, hogy a részt vevő diákok egyharmada volt az, aki díjat vagy dicséretet kaphatott, úgy gondolom, hogy a részvétel volt a legfontosabb. Nagyon szép eredmények születtek, nagyon jók voltak a jegyek. S egy ilyen olimpiász egyik fontos része ugyan a helyezés, de ugyanúgy fontos a találkozás, az együttlét. S ha az itt eltöltött időt nézzük, a délelőtti írásbeli próba mellett a megnyitó, a próba utáni városnézés, az esti ünnepi műsor, a záró, hálaadó szentmise segítségével sokkal több idő jutott az együttlétre, mint a versenyre. S ez így jó. Hogy születtek-e barátságok, cserélődtek-e telefonszámok, ezeket majd később tudjuk meg, ha egyáltalán megtudjuk” – összegzett Tamási Zsolt.

A teendőkben nincs szünet, május 13-án paralimpiát szervezett a tervek szerint a Ligetben annak az iskolának a diáktanácsa, amelynek időközben május elején a fővárosi táblabírószám törölte a működési engedélyét...

KEREKES EDIT

keredit@yahoo.com

FOTÓK • RÓMAI KATOLIKUS ORSZÁGOSHITTANOLIMPIA

„Csodaként tekintünk azokra, akik szeretik a munkájukat”

Valóban elég a „jól fizető munka” ahhoz, hogy a helyes döntést hozzák meg gyermekeink a pályaválasztás terén? Vajon miért találkozunk egyre gyakrabban azokkal, hogy abbahagyják az egyetemi képzést? A kiégés, a stressz, a feszültség és az állandó elégedetlenség elkerülhetetlen velejárói a nem megfelelő szakma kiválasztásának. A pályaválasztás nem gyerekjáték, hiszen a jövőnkkel kapcsolatos nehéz döntésről szól. Sajnos ennek súlyát a pályát tévesztő fiatalok csak azután tudatosítják magukban, amikor már lehú-

A bizonytalan önismerettel rendelkező gyermek ilyenkor a döntést gyakran a média vagy a barátok hatására hozza meg, így nem saját valódi céljait tartja szem előtt.

tak egy-két évet az egyetemen. Ekkor ismét nehéz döntés előtt találják magukat, hiszen választaniuk kell az abbahagyás és az újrakezdés között. A legtöbb esetben egyik opció sem tűnik vonzóknak és kellemesnek. Mindkét esetben idő-, pénz- és energiavesztéssel kell számolniuk, miközben annak a lehetősége, hogy újra rossz döntést hozhatnak, ugyanúgy benne van a pakliban.

Megfelelő segítség és útbaigazítás

A fejlődépszichológia szerint a gyerekek körülbelül tizenhat és tizennyolc éves koruk között érnek el arra a fejlődési szintre, amikor képesek átlátni és megérteni a társadalom működését, ami alapján könnyebben rájöhetnek arra, hogy milyen szakirány fele induljanak majd helyezkedjenek el a későbbiekben. Ellenben már nyolcadik osztály vége előtt, azaz pár évvel hamarabb meg kell hozniuk egy döntést, mely az alapot fogja nyújtani

számukra a továbbiakban. Ebben a periódusban ha a gyermek nem kapja meg a megfelelő segítségnyújtást és útbaigazítást tanáraitól, illetve családjá részéről, könnyen melléfoghatnak, s ezáltal folyamatos kudarcélményre ítéltetik önmagukat. A bizonytalan önismerettel rendelkező gyermek ilyenkor a döntést gyakran a média vagy a barátok hatására hozza meg, így nem saját valódi céljait tartja szem előtt. Tény, hogy a mai generáció gyakran nem egy életre választ szakmát, mint anyáink, apáink idejében. Napjainkban a lehetőségek tárháza tárul a fiatalok elé, ám a folyamatos társadalmi és gazdasági változások rendkívül bizonytalananná teszik nemcsak a jelent, de a jövőt is. Ennek fényében pedig valóságos csodaként tekintünk azokra, akik abból élnek meg, amit a leginkább szeretnek csinálni, és amihez a legjobban értenek. Ugyanis a megváltozott értékrend következményeként sajnos előnyben részesülnek azok a szakirányok, melyek nagyobb bevétellel kecsegtetik a fiatalokat, így a pályaválasztást gyakran egyetlen kérdés köré helyezik: miből lehet a leginkább megélni?

Motiválatlanság, szabadságvágy

Ha csak ezzel a kérdéssel indulunk útnak, relatíve hamar azon kaphatjuk magunkat, hogy az általunk végzett munka unalmas, fárasztó, nem nekünk való. Életstílusunkat pedig a motiválatlan reggelek és szabadságra való állandó vágyakozás jellemzi. Az önmegvalósítás terén úgy érezzük, elbuktunk, céljainkat, gyerekkori álmainkat nem valószínűsítettük meg, megbánásunkat pedig az anyagi jóléttel igyekszünk elcsendesíteni: „nem baj, ha nem szeretem, de legalább jól fizet”. Gyakran ezen a ponton tudatosul mindannyiunkban, hogy boldogságunkat nem a havi bevétel adja meg igazán.

A helyes pályaválasztás legfontosabb előfeltétele nem más, mint a megfelelő önismeret és pályaismeret.

A gyermeknek tisztában kell lennie saját képességeivel, azon belül gyengeségeivel és erősségeivel is, mielőtt eldönti a számára legideálisabb szakirányt. Mindezek kiderítésében első körben az iskola kellene nyújtja a legnagyobb segítséget. Emellett a család részéről érkező támogatás, illetve a szülők iskolai végzettsége is nagymértékben befolyásoló tényező.

Valóságos csodaként tekintünk azokra, akik abból élnek meg, amit a leginkább szeretnek csinálni, és amihez a legjobban értenek.

A média azt sugallja, bármi elérhető

A fiatal a médiában közvetített, népszerű tehetségkutató versenyek és valóságshow-k hatására könnyen beleveszhet abba a tévképzetbe, ami azt hiteti el vele, hogy valódi szakma és kemény munka nélkül is lehet sikeres, boldog és gazdag. Olyan terep ez, mely fölött ha elveszítjük a kontrollt és a racionális életszemléletet, könnyen rossz útra tévedhetünk. Manapság a média előszeretettel árasztja önmagából azt, hogy az égvilágon mindenre képesek vagyunk, és bármit bármikor elérhetünk. De a valóságban ez sajnos nem így van. A valóságban bizony nem vagyunk mindenre képesek, hiszen mindannyian más és más képességekkel rendelkezünk, más és más gyerekekkel, tapasztalattal, családi háttérrel, sőt minden szakma más és más képességet követel meg. Hiába vonz minket egy olyan szakterület, melyhez sem fizikai, sem szellemi képességeink nem adtak, viszont népszerű és esetleg még jól is meg lehet élni belőle. Kiemelt fontosságot kell tulajdonítanunk a gyermeket oktató

és nevelő pedagógusok pályaaorientációs felelősségének. Az iskolai környezet ugyanis számtalan lehetőséget biztosíthat a fejlődő gyermek számára, hogy különböző területeken kipróbálhassa magát és ezáltal visszaigazolást kaphasson képességeiről. A tanár munkája során könnyen rávezetheti a diákot arra, hogy a gyermek megismerhesse önmagát, mindazonáltal objektív visszaigazolást nyerhet erősségeiről és gyengeségeiről.

A kommunikáció sokat segíthet

A szülők esetében a gyermekről alkotott kép és elvárások gyakran szubjektívek, nem feltétlenül egyeznek meg a valósággal, így könnyen beleeshetnek abba a hibába, hogy gyermekük számára olyan pályát választanak, ami nem neki való, sőt amit a gyermek egyáltalán nem szeret. A szülők gyermekükkel való kommunikáció során segíthetnek a legtöbbet, különös hangsúlyt fektetve a gyermek érdeklődésére. Hiába tanul a gyermek olyan szakirányon, ami őt egyáltalán nem érdekli, nem hozza lázba, és nem adja meg neki a belső örömet, amitől az önmegvalósítás útjára léphet. Azok a tevékenységek, melyeket a gyerekek élveznek, nagy valószínűséggel olyanok, amelyekhez értenek is, amelyekhez tehetségük is van. Hiszen másképp nem kötné le őket, így szülőként ez lehet az első kapaszkodó abban, hogy rájövünk, milyen területekben érdemes gondolkodni a jövőt illetően. A pályaaorientáció hosszú éveken át folytatott tudatos tanár-szülő tevékenységen alapul.

Szakemberek hiteles véleménye

A következő lépés a pályaválasztás döntése előtt az információszerzés. Elegendhetetlen a gyermek számára az adott szakirányról és munkáról való kellő ismeretanyag. Utánaolvasni, utánaérdeklődni a legegyszerűbb, viszont a leghasznosabb feladat is lehet, hiszen ezáltal még könnyebben sikerül eldönteni, hogy a kiválasztott szakma követelményei valóban megfelelnek-e a pályakezdő elvárásainak és elképzeléseinek. Az internet adta lehetőségeknek köszönhetően ma már csak egy kattintásba kerül választ kapnunk a kérdéseinkre. A megbízható forrásból érkező információk, a hiteles szakemberek véleménye mind hasznosak lehetnek a pályaválasztó fiatal

Valóban jól választ pályát a fiatal, ha kizárólag azt tartja szem előtt, hogy „jól fizető munkája” legyen?

száma. Mindazonáltal érdemes tudatosítani a gyermekek gondolkodásában azt is, hogy valójában nem a siker teszi az embert boldoggá, hanem épp fordítva, a boldog ember lesz sikeres. Boldogságot pedig csakis olyan tevékenység képes számunkra okozni, melyet odaadással, sikerélménnyel és élvezettel végzünk. Nemhiába tartja a mondás, hogy akinek az a munkája, amit a legjobban szeret csinálni, az valójában sosem dolgozik.

Mindig lehet váltani

Az egyetemi szakirány kiválasztása előtt mindenképp beszéljünk el a fiatal felnőttel az esetleges kudarcokról. Segítsünk nekik felkészülni arra az eshetőségre, hogy talán fél év, egy év után meggondolják magukat, esetleg rájönnek, hogy mégsem a megfelelő szakot választották. Ebben az esetben igyekezzünk rávilágítani arra, hogy mindig van lehetőség a váltásra. Fontos, hogy tudják és érezzék, hogy ha rossz döntést hoznak, az nem azt jelenti, hogy kudarcot vallottak, és összedől a világ emiatt, hiszen a hibáinkból tanulhatunk a legtöbbet. A támogatás és a pozitív életszemlélet nagyon sokat segíthet. A pályaválasztás előtt álló fiatalok leggyakrabban akkor hoznak rossz döntéseket, amikor a környezetük befolyásolása nem támogatja a valódi akarukat és céljaikat, nincsenek tisztában saját képességeikkel, énképük és énienditásuk nem reális, de szóba jöhetnek a testvéri rivalizációk és a szülői elvárások, követelmények is. Alapvetően számolnunk kell a mai generációra ható „kell”-ek és „muszáj”-ok okozta

nyomással is, ezek hatására vagy elkapkodják a döntés meghozatalát: „mind-egy, hogy hová, csak szabaduljak meg végre ettől a stressztől”. A másik eset, hogy húzzák, halasztják a dolgot: „kihagyok egy évet, elmegyek külföldre dolgozni”. Mindkét helyzetben a döntés meghozatalától és a felelősségvállalástól való menekülést tapasztalhatjuk az esetek többségében. Az érettségi utáni egy év kihagyás, ami mára eléggé divatosá vált, valóban a líceumi évek alatt felgyülemlett megfelelésből és számonkérésből fakadó lelki-szellemi kimerültségnek is köszönhető, épp ezért kiváltképp érdemes lenne odafigyelni a gyerekek rekreációjára is. A szabadidős tevékenységek, melyek nem a felmérőkről, félévikről és beadandókról szólnak, a testmozgás és a sport mind-mind segítenek abban, hogy az élet adta nehézségeket könnyebben kezeljük. A sportból valóban nem lehet megélni, főleg a mi országunkban, viszont jól meg kell fontolnunk azt, hogy mit veszünk el sportimádó gyermekünk-től, amikor nem engedjük el őt a délutáni edzésre, mert másnap számonkérés van az iskolában. A jól fizető állásból jól meg tudunk élni szerencsés helyzetben, viszont a kedvenc tevékenységünk közben érezzük igazán azt, hogy élünk.

A szerző a kolozsvári Báthory István Elméleti Líceum pedagógusa.

MATEI LINDA

matei.linda@yahoo.com

Virágminta

A mi iskolánk komoly, szigorú iskola. Vakációban is befognak bennünket. Téli, tavaszi, nyári, mindegy. De tavasszal, nyáron több dolgunk van azért. Krumpli, alma, szőlő, cseresznye, ezeket szedjük. Egyszer káposztaföldön gyomláltunk. Az jó volt, derékig sárosak lettünk.

zongorista néni szerint túl nagy a fenekünk. Az enyém meg a testvéremé. Mindenki másé rendben van, a miénk nem megfelelő. A rúzsos nénikről ennyit.

Mostanában hét közben tanítás után, a stadionba megyünk. Sorba állítanak, vezényelnek, mintha katonák volnánk,

csónakázunk. Csónakáznak, akiket elhívunk, és akiknek van zsebpénzük. Nekem kék kötött ruhám és méhecskés kendőm van, és fehér harisnyában jöttem, amit biztosan kiszakítok. Anyu apró virágokat hímez a kék ruha szegélyére és a mellére baloldalt.

Nagyon szépek a kis pasztell virágok, terítőre is hímezte őket anyu, és ott is csodálatosak. Mégsem bántam volna, ha a ruhámra nem hímez virágokat, főleg nem oda, ahol mások már sokkal jobban hasonlítanak a nénire, aki nem jött ki az operában a balkontra.

Én erre a nénire cseppet sem hasonlítok, hanem a fiúkra hasonlítok, akikről ennyit. Jó nekik, nincs fehér harisnyájuk

„A rúzsos zongorista néni szerint túl nagy a fenekünk. Az enyém meg a testvéremé. Mindenki másé rendben van, a miénk nem megfelelő.”

Persze iskolaidőben is befognak. Van pááátriááá, pááátriááá Gyula bácsival, kedden és csütörtökön. Aztán van hazááám, hazááám a Sétatérnél, az operában. Pénteken délután vagy vasárnap délelőtt, attól függ.

Legutóbb emeletes-balkonos volt a díszlet. Az áriázó hölgy nem jött a balkontra ki. Lent a pocakos bácsi állt, térdzokniban és karddal, a hölgy mégsem lépett ki. Bent énekelt a díszlet mögött, alig látszott. A fiúk azt mondták, azért nem jön, mert ha kijönne, leszakadna a balkon alatta. A fiúkról ennyit.

Hétfőn és szerdán délután balett. Ez nem az iskola szigorúsága, ez hazulról ered. Otthon azt hiszik, a balett jót tesz nekünk. Nem tudják, hogy a rúzsos

és megmutatják, a hova vonulunk fel és ülünk le. Én nem is értem, hogy fér bele ennyi délután a hétbe.

Sokan vagyunk, a város iskoláiból ide-terelték az összes román, magyar, német gyereket, és mutatják, ki hova üljön. Nem tudjuk, mire jó az egész, és nem is mondják, mi a dolgunk. Úgy tűnik, ennyi a dolgunk. Vonulunk, aztán leülünk.

Kacagni, beszélni nem szabad. Ha valaki ilyesmire vetemedik, Gyula bácsi azonnal fülön fogja. Amikor Géza bácsi jön velünk, akkor viszont lehet titokban pukkadozni a fojtott nevetéstől. Nem szól, csak mustrálgat bennünket, és mosolyog a bajusza alatt.

Ültetés után sétálhatunk a Sétatérre. Összedobjuk a zsebpénzünk, és

Bent énekelt a díszlet mögött, alig látszott. A fiúk azt mondták, azért nem jön, mert ha kijönne, leszakadna a balkon alatta. A fiúkról ennyit.

meg méhecskés kendőjünk, és bájos kis virágot sem hímez a ruhájukra senki.

Egyszer elmentünk Enyedre meg Torockóra az oszival. Torockón a csorgónál locsolkodtunk, kergetőztünk, és egy nagy csokor vizes csalánnal megcsaptam egy fiút. Nem bánta. Kacagott. És sütött a nap, és villogott a víz a két nagy medencében, a fehér templom mellett.

Templomba is megyünk, de csak ritkán. És amikor az egyházi jön az adót beszélni, apa vitatkozik vele, hogy nincs isten. Utána vasárnapi ebéd, és megtudjuk, hogy Mexikóban a nappiramis tetején apa mellett két férfi magyarul beszélt egymással. Kíváncsi vagyok, milyen iskolába jártak.

LÁSZLÓ NOÉMI
nocsek@gmail.com

„Nevelni” mások gyermekét

Folyton belebotlom, aztán legyintek rá, próbálom elfelejteni a rossz tapasztalatot, aztán ismét találkozom a jelenséggel, és megint ugyanúgy felbosszant, úgyhogy meg kell állapítanom: a mások gyermekét „nevelni” nemzetközi hírnévnek örvendő és akár olimpiainak is titulálható sportág tájainkon. Leggyakoribb előfordulási formája az, hogy bár közvetlenül a gyermek a címzett, az illető általános, többszörösen diplomás nevelési szakértő (értsd: bárki, aki erre vállalkozik), többrendbeli avatott fórumok (értsd: diffúz közvélemény) felkent földi helytartója ilyenkor tulajdonképpen a szülőt neveli, a gyermeket szemléltetőeszközként használva az akcióban. A lényeg: illusztrálni, hogy az illető mennyire nem ért a saját gyer-

Na, nem baj, mert majd meglátod, hogy később milyen rossz lesz, nem bírsz majd vele.

mekéhez (sem), miközben a didaktikai műsor lebonyolítja klasszsisokkal jobban, mondhatni díjnyertesre fejlesztve a pedagógia tökélyt, jár (vagy járna) el hasonló helyzetben.

Nos, Leám születése óta ennek abszolút minden formájával találkoztam a nevelési szakértők legváltozatosabb palettájától, és még mindig nem győzöm csodálkozni, hogy hány meg hány formáját nem ismerem még. Kronológiai igény nélkül, volt például olyan sorstársnőm, aki az én jelenlétemben szólt rá a gyermekemre és idomította, hogy mit szabad neki, és mit nem (közterületen), aztán meg elmondta, hogy nagyon nem csinálom jól, mert „rá fog nőni a gyermek a fejedre”. Azt már nem vette észre az illető, hogy én viszont az ő gyerekének az ő jelenlétemben nem mondtam hasonlókat viszonzásképpen, és őt sem láttam el hasznos tanácsokkal, tiszteletben tartva a köztük lévő kapcsolati

dinamikát. Egy másik esetben a gyermekemnek szóltak, hogy „ekkora gyermek már nem jár babakocsival” (a kicsim jól megszégyellte magát, mert azt hitte, ezek szerint tévesen, hogy erről az anyja dönt, nem a kedves néni). És mikor azt kérdeztem, hogy a témáról miért nem a felnőttet „interpellálja” az illető, mert esetleg első kézből kapna praktikus választ a felvetésére, erre már nem kaptam választ. Szórványvidéken még dívik az a változat is, miszerint a szülői bátorítás hiányában a gyermek „soha nem fog megtanulni románul”, ha a homokozóban másfél évesen nem társalog folyékonyan a vele egykorú társával, aki bár egyetlen szót sem ejt ki felismerhetően az anyanyelvén, de majd sokkal jobban fogja... És akkor még nem szóltam itt azokról, akik ugyan saját gyermekét nem nevelnek, de meny-nyivel jobban tudják, hogyan kellene a sikeres embert eredményező pedagógiai elveket gyakorlatba ültetni.

Ezzel a jelenséggel csupán két gond szokott lenni: ha az ember konfliktuskerülő, akkor ezzel egyszersmind hozzájárul ahhoz, hogy vége-hossza ne legyen a kéretlen oktatgatásnak, ha pedig felveszi a kesztyűt, és válaszol a provokációra, akkor „nem hallgat meg más véleményt”, „mindent jobban tud” és „na, nem baj, mert majd meglátod, hogy később milyen rossz lesz, nem bírsz majd vele”. Szóval egyik változat sem vezet a béke mezejére, éppen ezért váltogatni kell, hogy az ember mikor melyik hozzáállást veti latba, amikor az ő jelenlétében nevelgetik „sikeresre” és „tisztelettudóra”, esetleg simán csak „rendesre” a maga szülte gyermeket. Én ezt úgy szoktam csinálni, hogy a kedves, hatvanas-hetvenes ismerős néni hasznos tanácsait meghallgatom, aztán a további áldásos nem vagy ritkább találkozás reményében kissé távolabbra mosolygom magam a lelőhelytől. Akinél viszont valóban fenyeget az a veszély, hogy az ingyenes pedagógiai-módszertani szemléltetés rendszeres lehet, azt viszont emlékeztetni szoktam

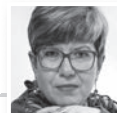
arra, hogy kinek a levéltárában található Lea keresztlevele. Egyszersmind felfedem előtte azt a roppant meglepő tényt, hogy a gyatra nevelésre vonatkozó időtálló következtetéseit mindössze az elmúlt 15-20-35-60 perc nyersanyagából vonta le, és meg se haragudjon már, de én mindeközben 2117 napot, 5 órát és 40 percet töltöttem el Leám társaságában, amióta kibújt erre a világra. Úgyhogy merészelem azt hinni, hogy kicsit jobban tudom, hogy mi a pálya, esetleg a dinamika köztünk, és mi az alkalmas nevelési módszer. Arról már nem is szólva, hogy esetleg pontosan és szánt szándékkal úgy akarom „elrontani” a nevelését, ahogy a kedves felkent szakértő az imént láthatta, és nem, nem kérünk a gyorsnevelési mentőosztag ál-

A gyermek által ismert rendszert borogatják fel, mert az illető úgy „dönt”, hogy valami másnak kellene a helyére kerülnie. Ilyenkor gondoltban a lézerkardomat is előkapom...

dásos szolgáltatásaiból. Persze ritkán van alkalmam ennyire szemléletesen és hosszan kifejteni az álláspontomat, mert a gyorsnevelési megmentők leggyakrabban az iróniára sem vevők, annyira belecsavarodnak a mások számára kiválasztott „helyes út” különböző premisszáiba. Én ennek azt a változatát szoktam a legkevésbé kedvelni, amikor a gyermek által ismert rendszert borogatják fel, mert az illető úgy „dönt”, hogy valami másnak kellene a helyére kerülnie. Ilyenkor gondoltban a lézerkardomat is előkapom.

BARTHA RÉKA

bartha.reka.emese@gmail.com

A magyar szakoktatás új fejezete Kalotaszegen

A Kolozs megyei Kalotaszentkirályon az Ady Endre Általános Iskola a kistérség egyik legkiemelkedőbb, legrangosabb oktatási intézménye. Az utóbbi több mint három évtizedben kollégiumi rendszerben működő, magyar anyanyelvű oktatást biztosító iskolaközponttá fejlődött. „Non scolae sed vitae discimus” – Nem az iskoláért, az életért tanulunk – az iskola jelmondata nagyon jól összefoglalja a küldetést, amelyet a kalotaszentkirályi iskola felvállalt. Munkaközössége igyekszik alkalmazni a korszerű pedagógiai módszereket, de fontos szerepe van a hagyományörzésnek és a múlt iránti tiszteletnek is. Az iskola kollégiuma modern konyhával, étkezdével és kényelmes bentlakással várja a távolabbról érkező diákokat. Jelképes áron igényelhetik a tanulók ezt a lehetőséget, de ahogyan eddig is, a nehéz anyagi helyzetben levőknek még ezt a minimális összeget sem kell kifizetniük. Ugyanakkor az iskola számos

szabadidős tevékenységet is kínál az itt tanulóknak. Színes sporttevékenységekben vehetnek részt, többek között kosárlabda- és fociedzések, a saját fenntartású uszoda használata, télen sífutóedzések és versenyek. Hagyományörző tevékenység is folyik néptánc- és népdaloktatás formájában. Óvodától nyolcadik osztályig járnak hozzánk a környék diákjai. A 2022–2023-as tanévtől szakoktatás is indul intézményünkben. A kalotaszentkirályi szakosztály két szakmára oktat: tizenkét hely kínálkozik turizmus-közvetítés szakon, itt a pincéri, felszolgálói, valamint a bolti eladói mesterséget lehet elsajátítani. A szakválasztást egyrészt a felvirágzó faluturizmus indokolja, másrészt az, hogy az itt végzett diákok könnyen helyezkedhetnek el iskola után a munkaerőpiacon.

Szintén tizenkét helyet hirdetünk meg automatizálás, elektronikus berendezések szakon. A mindannyiunk által érzékelt szakemberhiány pótlására is válasz

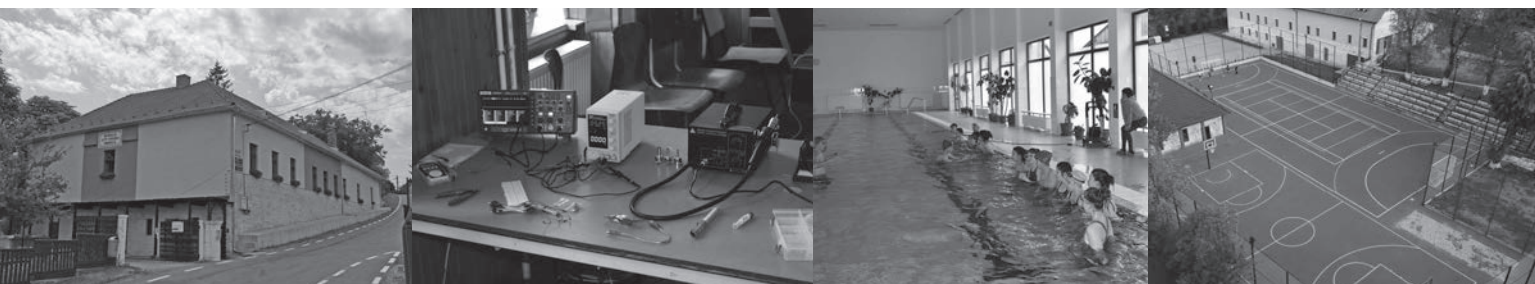
ez a szakválasztás. A hároméves képzés elvégzése után a diákok különböző gyárak elektronikai és automatizálási részlegén dolgozhatnak, valamint elektronikai műszerek beüzemelésével és karbantartásával foglalkozhatnak.

A szakiskola indításának kezdeményezése hiánypótló egyrészt a kalotaszegi régióban, másrészt színesíti Erdély szakoktatást kínáló palettáját, hiszen az iskolának van bentlakása, így a távolabbról érkező diákoknak is lehetőségük van itt tanulni. Az iskola munkaközösségének is célja, hogy az itthon maradást rövid és hosszú távon biztosítsa és vonzóvá tegye.

Reméljük, hogy megvalósulnak a kitűzött célok, hogy munkánk áldásos és gyümölcsöző lesz. Szeretettel várunk minden érdeklődő diákot!

FEKETE HANGA

adysulisancraiu@gmail.com

„Az iskola szép, és számos jót tanít” – a kalotaszentkirályi iskola történetének egy szelete

A kalotaszentkirályi iskola több évszázados múltra tekint vissza. A református iskola létezéséről már a 17. század közepéről vannak adatok. Első tanítóját, Berkeszi Mártont már 1653-ban említik a források. Tanítói a Kolozsvári Református Kollégiumból kerültek ki. 1741-ig Zentelkének és Szentkirálynak külön iskolamestere volt. Ebben az évben Szilágyi Mihály mint kalotaszentkirályi tanító hűségesküt tett Mária Teréziának, ugyanis az ő idejében egyesült a két rektória. A tanítás iskolaházakban történt, és a tanító jövedelemmel rendelkezett. A 18. században önálló foglalkozássá válik a tanítás, és letelepedett családok tanítók veszik át az oktatást. Kalotaszentkirályon Szőnyi József (1774–1822) idejében állandósul az iskolatánítói állás. Falunk tanítóiról írt jegyzőkönyvek

szerint a tanító szolgálata kedves. Az 1791-es vizitáció megdicséri a tanítót: Az iskolája szép, és számos jót tanít, mindenkinek kedvelik, és szolgálatjával elégedettek.

Az iskoláról feljegyezték, hogy téli iskola volt. Tantárgyai: olvasás, írás, éneklés, valóság, számok [1822], később, 1860-ban pedig olvasás, írás, vallás, számvetés, földrajz, természetrajz. Kalotaszentkirályon ismerték a Lancaster oktatási módszert, ez korszerűbb volt a silabizáló, betűztető módszernél. A tanító hangoztató módszerrel tanított. Tanyszerként fekete táblát, olvasótáblát és földabroszt használtak. A tanítást követő vizsga, az examen Szent György-napkor volt, amikor 75 tanuló adott számot tudásáról, és négy jól vizsgázott tanuló megjutalmaztatott a Kis

Geográfiával. Állami iskola az 1875–76-os tanévben indult mint népiskola, ahol magyar, román és zsidó gyerekek egyaránt tanulhattak, szemben az egyházi iskolával, ahova csak református gyerekek járhattak. Az állami elemi iskola négy tanteremmel, igazgatói és tanítói lakással rendelkezett. A tanulók száma ebben az időben 287-re emelkedett. Az állami iskola első igazgatója 1876–80 között Bihary István vezértanító, 1880–99 között Czuczsa János vezértanító igazgató, kiról dr. Jankó János etnográfus így ír a *Kalotaszeg magyar népe* című könyvében: a szorgos munka lelkiismeretes megosztásában tanúsított hűség és kitartó buzgalmaért a legkitűnőbb bizonyítványt állíthatom ki. [Az iskola teljes története az Ady Endre Általános Iskola honlapján olvasható.]

Választható tantárgy lesz az 1989-es forradalom

Az 1989-es forradalom és rendszerváltás néven új opcionális tantárgy kerettantervbe foglalásáról szóló törvényjavaslatot fogadott el május elején a képviselőház. A tervezet elfogadását 215 törvényhozó támogatta, 17-en ellene voksoltak, 44-en tartózkodtak. A jogszabályjavaslat szerint az 1989-es forradalom és rendszerváltás nevű tantárgy választható tárgyként kerülne be a tizenkettedik, illetve a tizenharmadik osztály tantervébe. A tantárgyi tantervet, a tankönyveket és az oktatási módszertanát az oktatási minisztérium dolgozza ki a forradalmárszervezetekkel való egyeztetést követően – áll még a tervezetben. „Gyermekeinknek tudniuk kell, mi történt 1989-ben Temesváron és az ország más városaiban, mert azoknak a történéseknek köszönhetjük szabadságunkat, demokráciánkat és a jövőnket” – mutatott rá a tervezet kezdeményezője, Marilen Gabriel Pirtea nemzeti liberális párti képviselő. A tervezetről első házként szavazott a képviselőház, a végső döntés a szenátusé.

Jövő év ősztől kezdődően sakkot is tanulhatnak az iskolások

A sakkot választható tantárgyként bevezeti a román iskolákban – vállalta Sorin Cîmpeanu oktatási miniszter, aki május elején találkozott a Grand Chess Tour világtornya megnyitójára Romániába látogató Garri Kaszparov nagymesterrel. „Látva Garri Kaszparov elkötelezettségét a sakk támogatása iránt, vállaltam, hogy bevezetem a sakkot az iskolákban. Lenyűgöz, hogy a sakk milyen nagy vonzerővel bír a diákok és a tanárok körében még az informatika korában is” – nyilatkozta sajtótájékoztatóján a miniszter. Arra a kérdésre, hogy mikortól lesz oktatható ez az új tantárgy a romániai iskolákban, Cîmpeanu azt válaszolta, hogy már most is jelentős számú tanár rendelkezik sakkoktatói képesítéssel, akik a Román Sakkszövetség által támogatott, összesen 100 órás képzésen vettek részt – írja az Agerpres. „Már készülnek a kerettantervek is, amelyek

2023 szeptemberétől lesznek érvényesek” – tette hozzá a tárcavezető.

Május 16-án indul az óvodai újrairatkozás

Május közepétől kérvényezhetik a szülők azoknak a gyermekeknek az óvodába való újrairatását, akik a 2021/2022-es tanévben is óvodások voltak, és még nem iskolakötelesek, és május 30-tól jelentkezhetnek azok, akik eddig nem jártak óvodába – tájékoztatott az oktatási minisztérium. A beiratkozási iratcsomók benyújtásához időpontot lehet kérni az óvodáktól, ehhez faxon, telefonon vagy e-mailen is el lehet küldeni a gyermek és a szülők adatait – írja a Maszol. Az újrairatkozási folyamat lezárása után a fennmaradó helyeket korcsoportok szerinti csökkenő sorrendben osztják le. Túljelentkezés esetén a sorrendet az általános, majd a specifikus beiratkozási kritériumok figyelembevételével szabják meg. Általános feltételek: ha a gyermek árva vagy állami gondozásban van; ha a gyermek félárva; ha a gyermek testvére ugyanabba az oktatási intézménybe jár; ha a gyermek fogyatékkal él. A specifikus kritériumokat minden óvoda maga dolgozza ki, de május 27-ig jóvá kell hagyatnia az illetékes tanfelügyelőség jogi tanácsosával.

Minden Szilágy megyei városban lesz magyar nyelvű oktatás

Szilágy megyében minden magyar gyermek számára biztosított a magyar nyelvű oktatás Faluvégi Ervin főtanfelügyelő-helyettes szerint. Zilahon az idén 62 magyar óvodás végez, ők a Mihai Eminescu Általános Iskola, a Simion Bărnuțiu Általános Iskola és a zilahi Református Wesselényi Kollégium egyikében kezdenek az előkészítő osztályt – írja a Maszol. A megyében összesen 518 magyar óvodás végez idén. Zilahon kívül a szilágyosmlyói Báthory István Általános Iskolában, a szilágyecsehi Gyulaffi László Általános Iskolában és a zsidói Octavian Goga Műszaki Szakközépiskolában is anyanyelvükön tanulhatnak a gyermekek, bár utóbbiban többnyire özszevonott osztályok működnek, ugyanis

az elmúlt években csökkent a diáklétszám. A pedagógushiány is gondot jelent, a gyermeklétszámmal együtt csökkenő óraszám miatt nehéz oktatót találni. Néhány községből a város „elszippantja” a diákokat, bár településükön felújított, taneszközökkel ellátott, jól felszerelt iskola van, a szülők mégis a városi iskolákba íratják gyermekeiket, vállalva a mindennapi ingázást. Idén a megye 24 tanintézményében 424 nyolcadikos diák végez magyar nyelven. Számukra 426 hellyel kilenc elméleti osztály, két hivatási szakirány (vokacionális) és hat szakosztály indul kilencedikben. „Biztatom a diákokat és szülőket egyaránt, hogy válasszák ezt a lehetőséget, hiszen irodalmunkat, történelmünket, hagyományainkat csak magyar tagozaton tanulva ismerhetik meg szervezeten, intézményes keretek között, szakemberektől. A szakinformációk megértése matematikából, fizikából, biológiából, társadalomtudományokból sokszor gondot jelent anyanyelven is. Ha a diákoknak ezeket román nyelven kell elsajátítaniuk, további nehézséget jelent számukra. A román nyelv és irodalom tanítása a magyar gyermekek számára kialakított tanterv szerint történik, amely által könnyebben, játékosabban, nagyobb erőfeszítés nélkül el tudják sajátítani a nyelvet” – nyomatékosította Faluvégi Ervin, hangsúlyozva, hogy az országos tantárgyversenyeken szerzett díjak is igazolják az anyanyelvi oktatás minőségét.

Nyolcvan teqballasztalt osztanak ki az iskoláknak

Nyolcvan teqballasztalt oszt ki az őszi tanévkezdésig a hazai iskoláknak az oktatási és a sportminisztérium, az asztalokat a nemzetközi teqballszövetség adományozta – írja a Maszol. „Az infrastruktúra kiemelt fontosságú a tömegsport számára, infrastruktúra nélkül nem lehetnek elvárásaink. Minél több sportlétesítmény, sportterem nyílik, annál több gyermek fog sportolni” – jelentette be a teqball európai körverseny április végén Marosvásárhelyen megrendezett tornáján Novák Eduárd sportminiszter. A hivatalosan 2015-ban bemutatott, magyar

fejlesztésű teqball a labdarúgás és az asztalitenisz elemeinek kombinálásával kialakított sportág, amelyet ívelt asztalon játszanak. A karok és a kezek kivételével a játékosok a test bármely részével hozzáérhetnek a futball-labdához. Egyesben két, párosban négy játékos játszhatja.

Zöldebb közlekedés, bicikliutak

Közel 1100 kilométer bicikliutat, fiatal orvosok és tanárok részére több mint 5500 környezetbarát lakást épít, 1135 elektromos autóbust vásárol, ezekhez országszerte 13 200 töltőállomást biztosít a fejlesztési minisztérium abból a 2,73 milliárd euró, Európában egyedülálló uniós támogatásból, amit az RMDSZ harcolt ki a Helyreállítási Alap tárgyalásakor olyan beruházásokra, amelyek segítségével zöldebb, környezetbarát településeket építenek. Cseke Attila miniszter bejelentette: már május 16-án kiírják az önkormányzati beruházásokra szánt pályázatot. A fejlesztési minisztérium továbbá 747 millió euró értékben finanszírozza vidéki középületek felújítását is – tájékoztat az Rmdsz.ro. A minisztérium az új, környezetbarát bölcsődék megépítésével kapcsolatos pályázati útmutatót is közzétette május elején, és június végéig megnyitja a pályázást. Bölcsődeépítésre 299 millió eurót különített el a szaktárca a Helyreállítási Alapból.

SzórványÉRT értekezlet: pozitív fókuszba emelni a szórványt

A szorosabb együttműködés, a jó gyakorlatok átadása, a közös tudás hozzáférhetővé tétele, a szórványközösségek belső erőforrásának feltérképezése volt a célja az április végén Déván szervezett első SzórványÉRT értekezletnek, amelyen az erdélyi magyar szórványközösségekben tevékenykedő RMDSZ-es és RMPSZ-es megyei vezetők vettek részt – tájékoztat az Rmdsz.ro. A Tég-lás Gábor Elméleti Líceumban Brassó, Bukarest, Beszterce, Fehér és Szeben megye küldöttei jó gyakorlatokat mutattak be, olyan konkrét programokról is szó esett, mint a magyar kormány támogatásával működő bölcsőde- és óvodaépítő program és a délutáni oktatás. A résztvevők szerint szükség

lenne olyan vezetőképző program elindítására, amely a megfelelő szakmai tartalom mellett kiemelten figyel a szórványra jellemző közösségépítés specifikumaira, így sajátos készségek elsajátítását is lehetővé teszi. Az értekezlet végén közös nyilatkozatot fogadtak el az RMDSZ és az RMPSZ Arad, Beszterce-Naszód, Brassó, Bukarest, Fehér, Hunyad, Krassó-Szörény, Máramaros, Szeben és Temes megyei szervezeteinek képviselői. Ebben leszögezik, hogy erősíteni kell a köztudatban a szórvány jelentőségét, újra kell értelmezni a szórványközösségekhez való viszonyulást, növelni kell ezeknek a közösségeknek az erejét, valamint célzott együttműködéssel belülről kell erősíteni a szórványközösségeket.

Földrengésbiztossá teszik az iskolákat

Földrengésbiztossá teszi az épületeket egy május elején elfogadott kormányhatározat értelmében a fejlesztési minisztérium – jelentette be Cseke Attila szaktárcavezető. A tömbházlakások mellett a kórházak, iskolák és műemlék épületek, a középületek földrengésbiztossá tételét is megengedi az új jogszabály, amely többéves keretet szab meg a munkálatokra. A finanszírozás teljes mértékben állami vagy uniós, sem az önkormányzatoktól, sem a lakóktól nem kér önrészt a fejlesztési minisztérium – tájékoztat az Rmdsz.ro. Nem kell minden évben újrakezdeni az épület felújításával, földrengésbiztossá tételével kapcsolatos eljárásokat, ez volt az egyik oka annak, hogy kevés épületet sikerült felújítani eddig, véli Cseke Attila. A szaktárca a Helyreállítási Alapból 217 millió eurót biztosít az épületek földrengésbiztossá és energiatakarékossá tételére, ez kb. 350 épület felújítására elegendő.

Kétezer ukrainai gyermek beiskolázását kérték Romániában

Eddig 2068 Ukrajnából menekült tanuló és óvodás gyermek beiskolázására nyújtottak be kérést Romániában – tájékoztatott május első szombatján a tanügyminisztérium. A tárca szerint a felvételt kérő gyerekek közül 710 óvodáskorú, 1358 pedig iskolás. Ez ideig 1791-et

közülük már el is helyeztek a közoktatási intézményekben: 651-et óvodában, 1140-et pedig iskolában – írja az Agerpres.

Lehet pályázni a Nyilas Misi-egyesület ösztöndíjára

Közzétette felhívását a 2022/2023-as támogatási évre a Nyilas Misi Tehetség-támogató Egyesület. A kiírásra olyan szülők/gyámok pályázhatnak, akiknek igazolhatóan jó képességű gyermeke a 2021/2022-es tanévben magyar nyelven tanult 6., 7., 8., 9. vagy 10. osztályban a romániai magyar közoktatásban (beleértve ebbe a szaklíceumi oktatást és a szakoktatást is), és teljesíti az alábbi feltételeket: a család anyagi helyzete megnehezíti a gyermek továbbtanulását; az egy családtagra eső reális jövedelem nem haladja meg a havi nettó 1200 lejt. Ha a szülő vállalja, hogy támogatás esetén legalább érettségiig (szakoktatásban tanulmányai befejezéséig) tőle telhetően biztosítja gyermeke továbbtanulását a romániai magyar közoktatásban. Csak olyan tanulók szülei pályázhatnak, akiknek gyermeke a 2021/2022-es tanév végén legalább 8,50-es általánost ért el. A mint a Nyilasmisi.ro honlapon olvasható, a kedvezőtlen környezetben élő és anyagi gondokkal küszködő családok gyermekei hovatovább kiszorulnak az oktatásból, esély és támogatás híján tehetségek kallódnak el nagy számban. Ennek veszélyét, illetve a tehetséges tanulók támogatásának fontosságát egyre többen megértik, átérzik, így a program 2003-as elindítása óta a felhívásokra a világ minden részéből és Erdélyből is sokan csatlakoztak a támogatók körébe. „A programjainkban részt vevő minden egyes ösztöndíjasnak személyes támogatója, illetve támogatói vannak, akikkel az esetek zömében közvetlen kapcsolatot ápolnak a pártfogoltak és családjaik. Ösztöndíj-programunk célja, hogy a nehézségekkel küzdő, hátrányos helyzetű családok tehetséges gyermekei is tovább tanulhassanak, középiskolát végezzenek és érettségizzenek, egyetemi diplomát szerezzenek vagy szakmát tanuljanak” – olvasható a honlapon. Pályázni július 31-ig lehet, részletek a Nyilasmisi.ro honlapon találhatóak.

K. E.